Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0278

Sukupuolten tasa-arvostrategia 2025

Euroopan parlamentin päätöslauselma 13. marraskuuta 2025 sukupuolten tasa-arvostrategiasta 2025 (2024/2125(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2 ja 3 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 8, 10, 19, 79, 83, 151, 153 ja 157 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 1, 21, 23 ja 24 artiklan,

– ottaa huomioon parlamentin, neuvoston ja komission 17. marraskuuta 2017 antaman ja allekirjoittaman julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista ja 4. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevasta toimintasuunnitelmasta (COM(2021)0102),

– ottaa huomioon ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,

– ottaa huomioon 18. joulukuuta 1979 tehdyn YK:n yleissopimuksen kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamisesta ja sen yleiset suositukset,

– ottaa huomioon 12. joulukuuta 2006 tehdyn YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista,

– ottaa huomioon YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean 21. maaliskuuta 2025 hyväksymät loppupäätelmät Euroopan unionin yhdistetystä toisesta ja kolmannesta määräaikaiskertomuksesta ja erityisesti sen 6 artiklan mukaiset suositukset,

– ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen 21. joulukuuta 1965 hyväksymän kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,

– ottaa huomioon 15. syyskuuta 1995 annetun YK:n Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman ja niitä koskevien tarkistuskonferenssien tulokset,

– ottaa huomioon 31. lokakuuta 2000 annetun YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (2000) naisista, rauhasta ja turvallisuudesta,

– ottaa huomioon 21. lokakuuta 2015 hyväksytyn YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja siinä asetetut kestävän kehityksen tavoitteet ja erityisesti tavoitteen 5 ”saavuttaa sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia” ja tavoitteen 3 ”taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille” (myös naisille ja tytöille) sekä niihin liittyvät alatavoitteet ja indikaattorit,

– ottaa huomioon kesäkuussa 2024 julkaistun Euroopan unionin kestävää kehitystä käsittelevän Eurostatin vuosiraportin ”Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2024 edition”[1],

– ottaa huomioon kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpanoa käsittelevän toukokuussa 2023 julkaistun komission kertomuksen ”EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development”[2],

– ottaa huomioon 29. kesäkuuta 1951 tehdyn Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimuksen, joka koskee samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettavaa samaa palkkaa, ja 21. kesäkuuta 2019 tehdyn väkivaltaa ja häirintää koskevan ILO:n yleissopimuksen,

– ottaa huomioon 14. kesäkuuta 2024 annetun ILO:n päätöslauselman ihmisarvoisesta työstä ja hoivataloudesta,

– ottaa huomioon 11. toukokuuta 2011 tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin yleissopimus), jonka EU ratifioi kesäkuussa 2023, sekä naisiin kohdistuvan väkivallan ja

---

1 Eurostat, ”Sustainable development in the European Union: Monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2024 edition”, 2024, https://ec.europa.eu/eurostat/documents/15234730/19397895/KS-05-24-071-EN-N.pdf/730c983a-fa93-6ce2-7905-2379de04f3e9?version=1.0&t=1718611411114.

2 Euroopan komissio, ”EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development”, 2023, https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/SDG-Report-WEB.pdf.

perheväkivallan torjunnan asiantuntijaryhmän (Grevio) maakohtaiset seurantaraportit sen täytäntöönpanosta,

– ottaa huomioon huhtikuussa 2021 julkaistun Euroopan neuvoston toisen yleisraportin Grevion toiminnasta ”Second General Report on GREVIO Activities”,

– ottaa huomioon Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun ja Euroopan neuvoston elinten suositukset, raportit ja päätöslauselmat,

– ottaa huomioon marraskuussa 2006 hyväksytyt Yogyakartan periaatteet ja marraskuussa 2017 hyväksytyt Yogyakartan periaatteiden 10 lisäperiaatetta,

– ottaa huomioon YK:n ihmisoikeuskomitean 31. maaliskuuta 2016 antamassa ilmoituksessa nro 2324/2013, *Mellet v. Irlanti* (edellä alaviite 6, 7.7 kohta) ja 29. maaliskuuta 2011 antamassa ilmoituksessa nro 1608/2007, *L.M.R. v. Argentiina* (9.3 ja 9 kohta) hyväksymät näkemykset,

– ottaa huomioon vuodesta 1975 lähtien annetut ETYn ja EU:n direktiivit naisten ja miesten yhdenvertaisen kohtelun eri näkökohdista (direktiivi 79/7/ETY[3], direktiivi 86/613/ETY[4], direktiivi

---

3 Neuvoston direktiivi 79/7/ETY, annettu 19. joulukuuta 1978, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä (EYVL L 6, 10.1.1979, s. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj.

4 Neuvoston direktiivi 86/613/ETY, annettu 11. joulukuuta 1986, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen soveltamisesta itsenäisiin ammatinharjoittajiin, maatalousalalla toimivat ammatinharjoittajat mukaan lukien, ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien naisten suojeluun raskauden ja synnytyksen perusteella (EYVL L 359, 19.12.1986, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj).

92/85/ETY[5], direktiivi 2004/113/EY[6], direktiivi 2006/54/EY[7], direktiivi 2010/41/EU[8]),

– ottaa huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29. kesäkuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/43/EY[9] (rotusyrjintädirektiivi) ja 18. syyskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025” (COM(2020)0565),

– ottaa huomioon 2. heinäkuuta 2008 annetun ehdotuksen neuvoston direktiiviksi uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai sukupuolisesta suuntautumisesta riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (COM(2008)0426) (horisontaalinen syrjinnän vastainen direktiivi),

– ottaa huomioon eurooppalaisesta suojelumääräyksestä 13. joulukuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/99/EU[10],

– ottaa huomioon rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta 25. lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/29/EU[11],

---

5 Neuvoston direktiivi 92/85/ETY, annettu 19. lokakuuta 1992, toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä (EYVL L 348, 28.11.1992, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj).

6 Neuvoston direktiivi 2004/113/EY, annettu 13. joulukuuta 2004, miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan alalla (EUVL L 373, 21.12.2004, s. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj).

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/54/EY, annettu 5. heinäkuuta 2006, miesten ja naisten yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta työhön ja ammattiin liittyvissä asioissa (EUVL L 204, 26.7.2006, s. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj).

8 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/41/EU, annettu 7. heinäkuuta 2010, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen soveltamisesta itsenäisiin ammatinharjoittajiin sekä neuvoston direktiivin 86/613/ETY kumoamisesta (EUVL L 180, 15.7.2010, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj).

9 EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj.

10 EUVL L 338, 21.12.2011, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/99/oj.

11 EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.

– ottaa huomioon tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista 17. huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/882[12],

– ottaa huomioon 20. kesäkuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1158 vanhempien ja omaistaan hoitavien työ- ja yksityiselämän tasapainottamisesta ja neuvoston direktiivin 2010/18/EU kumoamisesta[13] (työ- ja yksityiselämän tasapainottamista koskeva direktiivi),

– ottaa huomioon 4. heinäkuuta 2019 annetun Euroopan ulkosuhdehallinnon työasiakirjan ”EU Action Plan on Women, Peace and Security (WPS) 2019-2024”, jonka voimassaoloa jatkettiin marraskuussa 2023 vuoteen 2027 saakka,

– ottaa huomioon 7. lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskeva EU:n strategiakehys” (COM(2020)0620),

– ottaa huomioon digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta 19. lokakuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös)[14],

– ottaa huomioon pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä 23. marraskuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2022/2381[15],

– ottaa huomioon miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisen lujittamisesta palkkauksen läpinäkyvyyden ja täytäntöönpanomekanismien avulla 10. toukokuuta 2023 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/970[16],

– ottaa huomioon naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta 14. toukokuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1385[17],

– ottaa huomioon tasa-arvoelimiä koskevista normeista naisten ja miesten yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin

---

12 EUVL L 151, 7.6.2019, s. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj.

13 EUVL L 188, 12.7.2019, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

14 EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

15 EUVL L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj.

16 EUVL L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

17 EUVL L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

työssä ja ammatissa liittyvissä asioissa sekä direktiivien 2006/54/EY ja 2010/41/EU muuttamisesta 14. toukokuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1500[18],

– ottaa huomioon ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun direktiivin 2011/36/EU muuttamisesta 13. kesäkuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1712[19] (tarkistettu ihmiskaupan vastainen direktiivi),

– ottaa huomioon 6. helmikuuta 2024 annetun komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ja seksuaalisen riiston sekä lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta (COM(2024)0060),

– ottaa huomioon 5. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025” (COM(2020)0152),

– ottaa huomioon 25. marraskuuta 2020 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva kolmas EU:n toimintasuunnitelma (GAP III) – Kunnianhimoinen ohjelma sukupuolten tasa-arvon ja naisten vaikutusvallan lisäämiseksi EU:n ulkoisissa toimissa” (JOIN(2020)0017), jota on jatkettu vuoteen 2027, ja siihen liitetyn 25. marraskuuta 2020 annetun yhteisen valmisteluasiakirjan ”Objectives and Indicators to frame the implementation of the Gender Action Plan III (2021-25)” (SWD(2020)0284),

– ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2020 annetun komission tiedonannon uhrien oikeuksia koskevasta EU:n strategiasta (2020–2025) (COM(2020)0258),

– ottaa huomioon EU:n syöväntorjuntasuunnitelman (COM(2021)0044), syöväntorjuntaa koskevan EU:n mission ja syöväntorjuntaa käsittelevän erityisvaliokunnan lopullisen mietinnön,

– ottaa huomioon 3. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030” (COM(2021)0101),

– ottaa huomioon unionin terveysalan toimintaohjelman (EU4Health) perustamisesta kaudeksi 2021–2027 ja asetuksen (EU) N:o 282/2014

---

18 EUVL L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj.

19 EUVL L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj.

kumoamisesta 24. maaliskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/522[20],

– ottaa huomioon 7. syyskuuta 2022 annetun komission tiedonannon eurooppalaisesta hoito- ja hoivastrategiasta (COM(2022)0440), jolla pyritään varmistamaan laadukkaat, kohtuuhintaiset ja saavutettavat hoitopalvelut keinona parantaa sekä hoitoa saavien että (virallisen hoidon ja omaishoidon) hoitajien (jotka ovat enimmäkseen naisia) tilannetta,

– ottaa huomioon 8. joulukuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen kohtuuhintaisen ja laadukkaan pitkäaikaishoidon saatavuudesta[21],

– ottaa huomioon tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta 13. kesäkuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1689 (tekoälysäädös)[22],

– ottaa huomioon 25. syyskuuta 2024 annetun komission tiedonannon ”Hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevan strategian 2020–2025 täytäntöönpano” (COM(2024)0420),

– ottaa huomioon Ursula von der Leyenin 18. heinäkuuta 2024 julkaiseman asiakirjan ”Euroopan valinta − Poliittiset suuntaviivat seuraavalle Euroopan komissiolle 2024−2029”,

– ottaa huomioon 7. maaliskuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Naisten oikeuksien edistämissuunnitelma” (COM(2025)0097),

– ottaa huomioon maaliskuussa 2025 annetun komission kertomuksen sukupuolten tasa-arvosta EU:ssa ”2025 Report on gender equality in the EU”,

– ottaa huomioon 2. kesäkuuta 2006 annetut neuvoston päätelmät naisten terveydestä[23],

– ottaa huomioon unionin tuomioistuimen 14. joulukuuta 2021 antaman tuomion asiassa *V.M.A. v. Stolichna obshtina, rayon ’Pancharevo’*[24],

---

20 EUVL L 107, 26.3.2021, s. 1, http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.
21 EUVL C 476, 15.12.2022, s. 1.
22 EUVL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
23 EUVL C 146, 22.6.2006, s. 4.
24 Unionin tuomioistuimen tuomio 14. joulukuuta 2021, *V.M.A. v. Stolichna obshtina, rayon ’Pancharevo’*, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.

– ottaa huomioon 11. joulukuuta 2013 antamansa päätöslauselman vammaisista naisista[25],

– ottaa huomioon 29. marraskuuta 2018 antamansa päätöslauselman vammaisten naisten tilanteesta[26],

– ottaa huomioon 13. helmikuuta 2019 antamansa päätöslauselman naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon heikentämispyrkimyksistä EU:ssa[27],

– ottaa huomioon 28. marraskuuta 2019 antamansa päätöslauselman EU:n liittymisestä Istanbulin yleissopimukseen ja muista toimenpiteistä sukupuoleen perustuvan väkivallan torjumiseksi[28],

– ottaa huomioon 30. tammikuuta 2020 antamansa päätöslauselman sukupuolten palkkaerosta[29],

– ottaa huomioon 23. lokakuuta 2020 antamansa päätöslauselman sukupuolten tasa-arvosta EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikassa[30],

– ottaa huomioon 21. tammikuuta 2021 antamansa päätöslauselman sukupuolten tasa-arvoa koskevasta EU-strategiasta[31],

– ottaa huomioon 21. tammikuuta 2021 antamansa päätöslauselman covid-19-kriisistä ja sen jälkeisestä ajasta sukupuolinäkökulmasta tarkastellen[32],

– ottaa huomioon 21. tammikuuta 2021 antamansa päätöslauselman sukupuolten välisen digitaalisen kuilun umpeenkuromisesta: naisten osallistuminen digitaalitalouteen[33],

– ottaa huomioon 11. helmikuuta 2021 antamansa päätöslauselman naisten oikeuksiin liittyvistä tulevista haasteista Euroopassa yli 25 vuotta Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman jälkeen[34],

– ottaa huomioon 10. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman sukupuolten tasa-arvon edistämisestä luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan (STEM) alojen koulutuksessa ja uralla[35],

---

25 EUVL C 468, 15.12.2016, s. 128.
26 EUVL C 363, 28.10.2020, s. 164.
27 EUVL C 449, 23.12.2020, s. 102.
28 EUVL C 232, 16.6.2021, s. 48.
29 EUVL C 331, 17.8.2021, s. 5.
30 EUVL C 404, 6.10.2021, s. 202.
31 EUVL C 456, 10.11.2021, s. 208.
32 EUVL C 456, 10.11.2021, s. 191.
33 EUVL C 456, 10.11.2021, s. 232.
34 EUVL C 465, 17.11.2021, s. 160.
35 EUVL C 67, 8.2.2022, s. 137.

– ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien tilanteesta EU:ssa naisten terveyden osalta[36],

– ottaa huomioon 16. syyskuuta 2021 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle sukupuolistuneen väkivallan määrittelemisestä uudeksi rikollisuuden alaksi, joka mainitaan SEUT 83 artiklan 1 kohdassa[37],

– ottaa huomioon 14. joulukuuta 2021 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle sukupuolistuneen väkivallan torjumisesta: verkkoväkivalta[38],

– ottaa huomioon 15. joulukuuta 2021 antamansa päätöslauselman naisten ja miesten tasa-arvosta Euroopan unionissa vuosina 2018–2020[39],

– ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevasta kolmannesta EU:n toimintasuunnitelmasta (GAP III)[40],

– ottaa huomioon 3. toukokuuta 2022 antamansa päätöslauselman naisten taloudellisesta riippumattomuudesta yrittäjyyden ja itsensä työllistämisen avulla[41],

– ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman ”Kohti hoivatyötä koskevia EU:n yhteisiä toimia”[42],

– ottaa huomioon 5. heinäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman naisten köyhyydestä Euroopassa[43],

– ottaa huomioon 1. kesäkuuta 2023 antamansa päätöslauselman seksuaalisesta häirinnästä EU:ssa ja MeToo-arvioinnista[44],

– ottaa huomioon 14. syyskuuta 2023 antamansa päätöslauselman ”Prostituution sääntely EU:ssa: sen rajat ylittävät vaikutukset ja vaikutus sukupuolten tasa-arvoon ja naisten oikeuksiin”[45],

---

36 EUVL C 81, 18.2.2022, s. 43.
37 EUVL C 117, 11.3.2022, s. 88.
38 EUVL C 251, 30.6.2022, s. 2.
39 EUVL C 251, 30.6.2022, s. 23.
40 EUVL C 347, 9.9.2022, s. 150.
41 EUVL C 465, 6.12.2022, s. 54.
42 EUVL C 47, 7.2.2023, s. 30.
43 EUVL C 47, 7.2.2023, s. 2.
44 EUVL C, C/2023/1224, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj.
45 EUVL C, C/2024/1767, 22.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1767/oj.

– ottaa huomioon 11. huhtikuuta 2024 antamansa päätöslauselman aborttioikeuden sisällyttämisestä Euroopan unionin perusoikeuskirjaan[46],

– ottaa huomioon 19. joulukuuta 2024 neuvostolle antamansa suosituksen EU:n painopisteistä naisten asemaa käsittelevän YK:n toimikunnan 69. istuntoa varten[47],

– ottaa huomioon naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan 9. huhtikuuta 2025 antaman lausunnon unionin pitkän aikavälin uudistetusta talousarviosta muuttuvassa maailmassa,

– ottaa huomioon 25. marraskuuta 2024 julkaistun Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA), Eurostatin ja Euroopan tasa-arvoinstituutin (EIGE) raportin ”EU gender-based violence survey: key results”,

– ottaa huomioon 10. joulukuuta 2024 julkaistun EIGEn vuoden 2024 tasa-arvoindeksin,

– ottaa huomioon parlamentin tutkimuspalvelujen pääosaston marraskuussa 2021 julkaiseman selvityksen ”Policies for long term carers”,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan mietinnön (A10-0210/2025),

A. toteaa, että oikeus yhdenvertaiseen kohteluun ja oikeus syrjimättömyyteen ovat Euroopan unionin perussopimuksissa[48] ja EU:n perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia, jotka vaikuttavat olennaisesti siihen, miten EU kehittyy jatkossa; ottaa huomioon, että EU:lla on keskeinen rooli eriarvoisuuden poistamisessa ja tasa-arvon edistämisessä SEUT mukaisesti[49];

B. ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvo on yksi EU:n perusarvoista ja -oikeuksista ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin keskeinen periaate sekä edistyksen olennainen edellytys, joka

---

46 EUVL C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.

47 EUVL C, C/2025/1971, 11.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.

48 SEU 2 artikla ja 3 artiklan 3 kohta, SEUT 8, 10, 19 ja 157 artikla sekä EU:n perusoikeuskirjan 21 ja 23 artikla.

49 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 8 artikla: ”Unioni pyrkii kaikissa toimissaan poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa.”

toteutuakseen vaatii yhtäläisten mahdollisuuksien ja tulosten edistämistä varhaiskasvatuksesta alkaen sekä sukupuolistereotypioiden kumoamista jo lapsuudessa; ottaa huomioon 7. maaliskuuta 2025 annetun komission tiedonannon naisten oikeuksien edistämissuunnitelmasta ja suhtautuu myönteisesti tiedonannon liitteenä olevaan julistukseen sisältyviin periaatteisiin vähimmäisvaatimuksina korostaen, että tavoitetasoa on nostettava;

C. ottaa huomioon, että jäsenvaltiot saivat EU:n vuoden 2024 tasa-arvoindeksissä keskimäärin 71 pistettä sadasta, ja toteaa, että 0,8 prosenttiyksikön suuruinen parannus on hyvin maltillinen indeksin edelliseen versioon verrattuna; panee merkille, että sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien edistämistä vastustetaan yhä enemmän ja tämän vastareaktion tavoitteena on palauttaa perinteiset sukupuoliroolit normiksi, kyseenalaistaa sukupuolten tasa-arvokysymyksissä saavutettu edistys ja torpata myönteinen jatkokehitys; ottaa huomioon, että moni sidosryhmä, mukaan lukien YK:n yleiskokous, on pannut merkille sukupuolten tasa-arvoa koskevia saavutuksia ja edistymistä koskevan aktiivisen vastustuksen ja naisten oikeuksien yleistyvän taantumisen; ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvoa ja oikeuksia vastustavat liikkeet uhkaavat päivittäin naisten ja tyttöjen perusoikeuksia ja sukupuolten tasa-arvon saavuttamista, ja toteaa, että naisiin ja naisten oikeuksiin kohdistuvaa maailmanlaajuista taantumaa on havaittavissa myös globaalissa etelässä, koska kehitysavun leikkaukset vaikuttavat enimmäkseen kehittyvien alueiden naisiin, ja että niin kutsuttu suukapulasääntö kohdistuu nimenomaisesti naisten oikeuksia edistäviin järjestöihin; katsoo, että tasa-arvo sekä naisten ja tyttöjen ihmisoikeudet on selkeästi ja kiireellisesti vahvistettava ja turvattava ja niitä on kehitettävä[50];

D. ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvoa, perheiden monimuotoisuutta, samaa sukupuolta olevien henkilöiden avioliittoja, seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia sekä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista vastustavat liikkeet pyrkivät vaikuttamaan kansalliseen ja unionin päätöksentekoon; ottaa huomioon, että äärioikeistopuolueet ja demokratian vastaiset fasistiset ideologiat, joiden menestys ja suosio ovat kasvussa, pyrkivät heikentämään saavutettuja oikeuksia, estämään lainsäädäntötyön etenemistä ja horjuttamaan naisten ja tyttöjen sekä yhteiskunnan kaikkein syrjäytyneimmässä asemassa olevien ihmisten suojelemiseksi suunniteltuja institutionaalisia mekanismeja; ottaa huomioon, että ne uhkaavat naisten oikeuksiin, sukupuolten tasa-

---

50 YK:n yleiskokous, ”Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls: Report of the Working Group on discrimination against women and girls”, 15. toukokuuta 2024, https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

arvoon ja oikeusvaltioperiaatteeseen sekä yleisesti perusoikeuksiin liittyviä saavutuksia EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa, myös koordinoitujen disinformaatiokampanjoiden kautta; katsoo, että mekanismeja, joiden avulla nämä liikkeet organisoituvat, keräävät varoja, harjoittavat toimintaansa ja käyttävät vaikutusvaltaa ylikansallisesti, tutkitaan edelleen aivan liian vähän mutta vuonna 2021 julkaistussa raportissa[51] osoitettiin, että kyseessä on kansainvälinen verkosto, joka tekee strategisia taloudellisia päätöksiä yli kansainvälisten rajojen; ottaa huomioon, että niin kutsutun manosfäärin huolestuttavaa laajenemista voidaan havaita maailmanlaajuisesti miespuolisten sosiaalisen median vaikuttajien keskuudessa, jotka levittävät valheellista narratiivia, jonka mukaan feminismi ja sukupuolten tasa-arvo ovat verottaneet miesten oikeuksia, jotka käyttävät äärimmäistä kieltä, normalisoivat naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa väkivaltaa ja joilla on yhä enemmän yhteyksiä radikalisoitumiseen ja ääri-ideologioihin[52]; katsoo, että komission olisi perussopimusten vartijana myös toimittava naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon suojelun eturintamassa, sillä tämänkaltainen kehitys uhkaa suoraan SEU 2 artiklassa vahvistettuja ihmisarvon, vapauden, kansanvallan, tasa-arvon ja oikeusvaltion arvoja; ottaa huomioon, että tietyt sääntelyn yksinkertaistamiseen tähtäävät komission ehdotukset, kuten Horisontti Eurooppa -puiteohjelman vuoden 2025 työohjelman alkuperäinen luonnos, saattavat haitata sukupuolten tasa-arvon toteutumista, samoin kuin julkistettu suunnitelma peruuttaa ehdotus horisontaaliseksi syrjinnän vastaiseksi direktiiviksi; toteaa, että sukupuolten tasa-arvo on edellytys kilpailukyvyn vahvistamiselle ja kestävän kasvun saavuttamiselle;

E. ottaa huomioon, että sukupuolistunut väkivalta on systeeminen ja edelleen laajalle levinnyt ja endeeminen ilmiö maailmanlaajuisesti ja myös EU:ssa ja että sillä on vakavia seurauksia väkivallan uhreille ja siitä selviytyneille, myös naisille ja tytöille ja yhteiskunnalle kokonaisuudessaan, koska se vahvistaa järjestelmään liittyvää sukupuolten eriarvoisuutta ja ylläpitää sukupuolistereotypioihin perustuvia vahingollisia rakenteita; ottaa huomioon, että naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisesta vuonna 2024 annettu direktiivi oli tärkeä virstanpylväs pyrittäessä poistamaan sukupuolistunut väkivalta, ja katsoo, että nyt on erittäin tärkeää varmistaa, että jäsenvaltiot panevat sen kaikilta osin ja oikea-aikaisesti täytäntöön, ja toteaa samalla, että on kehitettävä edelleen nopeita, innovatiivisia ja tehokkaita vastatoimia, myös digitaalisia välineitä ja tekoälyteknologiaa hyödyntäen; ottaa

---

51 Seksuaali- ja lisääntymisoikeuksia käsittelevä eurooppalainen parlamentaarinen foorumi, ”Tip of the Iceberg: Religious Extremist Funders against Human Rights for Sexuality & Reproductive Health in Europe”, 2021, https://www.epfweb.org/node/837.

52 UN Women, ”What is the manosphere and why should we care?”, 2025, https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/what-is-the-manosphere-and-why-should-we-care.

huomioon, että noin kolmannes naisista EU:ssa, jotka ovat joutuneet seksuaalisen häirinnän kohteeksi, on kokenut tällaista häirintää työpaikalla[53], millä on ollut tuhoisia seurauksia uhreille; toteaa tämän olevan osoitus siitä, että on tärkeää ottaa käyttöön konkreettisia lainsäädäntötoimenpiteitä sukupuolistuneen väkivallan torjumiseksi työpaikalla, mukaan lukien uhrien tukitoimet, sekä vahvoja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä; toteaa, että kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet Istanbulin yleissopimuksen mutta viiden jäsenvaltion on vielä ratifioitava se; ottaa huomioon, että EU liittyi yleissopimukseen vuonna 2023 sen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta;

F. ottaa huomioon, että ihmiskauppa on yksi räikeimmistä perustavaa laatua olevien ihmisoikeuksien ja ihmisarvon loukkauksista ja että se on kasvava järjestäytyneen rikollisuuden haara, joka koskee pääasiassa naisia, alaikäisiä ja lapsia, joita kaupataan erityisesti seksuaalisiin riistotarkoituksiin, ja jossa kohteena ovat usein haavoittuvassa asemassa olevat naiset, joita houkutellaan katteettomilla lupauksilla ja sitten pakotetaan prostituutioon ja epäinhimillisiin elinoloihin; ottaa huomioon, että ihmiskauppa on nykyaikaisen orjuuden muoto; katsoo, että on tarpeen torjua tehokkaasti kysyntää, joka edistää osaltaan kaikenlaista ihmiskauppaan liittyvää riistoa; ottaa huomioon, että seksuaaliseen riiston ja ihmiskaupan välillä on tiivis yhteys;

G. ottaa huomioon, että prostituutiota koskevat lähestymistavat vaihtelevat jäsenvaltioittain seksuaalipalvelujen tarjoamisen tai ostamisen kriminalisoinnista prostituution laillistamiseen; ottaa huomioon, että prostituutiota harjoittavat naiset kohtaavat törkeämpiä ihmisoikeusloukkauksia, väkivaltaa ja riistoa kuin muut naiset keskimäärin, myös erittäin paljon sukupuolistunutta, psykologista, fyysistä ja seksuaalista väkivaltaa; toteaa, että prostituution aloittamisen ja jatkamisen taustalla on useita syitä, kuten sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden ja syrjäytymisen, epätasa-arvon, rajallisten työllistymismahdollisuuksien ja intersektionaalisen syrjinnän aiheuttama köyhyys; katsoo, että olisi pantava täytäntöön politiikkatoimia, joilla tuetaan prostituution lopettavia henkilöitä;

H. ottaa huomioon, että seksuaali- ja lisääntymisoikeudet on suojattu ihmisoikeuksina ihmisoikeuksia koskevassa kansainvälisessä oikeudessa ja unionin ihmisoikeuslainsäädännössä, esimerkiksi kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevassa yleissopimuksessa (CEDAW) ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, ja että ne ovat olennainen osa kokonaisvaltaista terveydenhuoltoa; ottaa huomioon, että

---

53 Eurostatin kyselytutkimus sukupuolistuneesta väkivallasta, 2024.

parlamentti kehotti 11. huhtikuuta 2024 antamassaan päätöslauselmassa sisällyttämään seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeudet, muun muassa aborttioikeuden, EU:n perusoikeuskirjaan; toteaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet[54] ovat kaikkien ihmisten hyvinvoinnin ja voimaannuttamisen kannalta olennaisen tärkeitä ja että niihin sisältyy ehkäisypalvelujen saatavuus ja ehkäisyneuvonta, turvallinen ja laillinen aborttihoito sekä tieteeseen perustuvan ja paikkansapitävän tiedon saanti, kattava ja kullekin ikätasolle sopiva seksuaali- ja ihmissuhdekasvatus sekä laadukas synnytys- ja gynekologinen hoito; toteaa, että edistysaskelista huolimatta näitä palveluja ja tietoja ei useinkaan käytännössä ole saatavilla joissakin jäsenvaltioissa ja että niitä on perinteisesti pidetty naisten asioina, mikä jarruttaa edistystä ja sementoi sukupuolten eriarvoisuutta; ottaa huomioon, että miesten aktiivinen toimijuus seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyvissä kysymyksissä voi auttaa haastamaan haitallisia sukupuolinormeja, edistämään jaettua vastuuta perhesuunnittelusta ja tukemaan naisten oikeuksia ja hyvinvointia;

I. toteaa, että terveysoikeudet, erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät oikeudet, ovat perusoikeuksia, ja katsoo, että niitä olisi parannettava eikä niitä saa millään tavalla vesittää tai poistaa; toteaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin kohdistuvat loukkaukset, mukaan lukien turvallisten ja laillisten aborttipalvelujen epääminen ja kaikenlainen synnytysväkivalta ja gynekologinen väkivalta, ovat sukupuolistunutta väkivaltaa ja loukkaavat perusihmisoikeuksia ja että tästä huolimatta yli 20 miljoonalla naisella ei edelleenkään ole mahdollisuutta saada turvallista ja laillista aborttia eikä muita seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluja saati nauttia näihin liittyvistä oikeuksista; ottaa huomioon, että joissakin jäsenvaltioissa on yhä voimassa hyvin rajoittavia lakeja, joissa kielletään abortti lukuun ottamatta tarkasti määritettyjä olosuhteita tai asetetaan käytännön esteitä sen saatavuudelle, minkä vuoksi naiset joutuvat tekemään laittomia aborteja, matkustamaan sitä varten muihin maihin tai jatkamaan raskautta vasten tahtoaan, ja toteaa, että tämä on ihmisoikeusloukkaus ja sukupuolistuneen väkivallan muoto, joka vaikuttaa kielteisesti naisten ja tyttöjen elämään liittyvään oikeuteen, heidän ruumiilliseen ja henkiseen koskemattomuuteensa ja turvallisuuteensa, tasa-arvoon, syrjimättömyyteen ja heidän terveyteensä ja aiheuttaa heille tarpeetonta taloudellista ja henkistä stressiä; ottaa huomioon, että eurooppalaisessa ”My Voice, My Choice” -kansalaisaloitteessa, jonka on allekirjoittanut yli 1,2 miljoonaa ihmistä, kehotetaan EU:ta varmistamaan turvallinen ja laillinen abortti kaikille samalla, kun kunnioitetaan perussopimusten mukaista toimivallanjakoa, ja vaaditaan, että EU hyväksyy

---

54 Kuten Guttmacher-Lancet-komissio on määritellyt raportissaan ”Accelerate Progress: Sexual and Reproductive Health and Rights for All — Executive Summary”, https://www.guttmacher.org/guttmacher-lancet-commission/accelerate-progress-executive-summary.

lainsäädäntöä, jolla luodaan talousmekanismi auttamaan tähän toimintatapaan vapaaehtoisesti liittyviä jäsenvaltioita tarjoamaan mahdollisuuden turvalliseen aborttiin kaikille niille, joilla mahdollisuutta ei vielä ole; ottaa huomioon, että synnytysväkivaltaa koskevissa uusissa tutkimuksissa on havaittu, että 21–81 prosenttia tutkimuksen osallistuneista synnyttäneistä naisista oli kokenut yhtä tai useampaa synnytysväkivallan muotoa ja että havainnoista käy ilmi, että tietoisen suostumuksen puute, vastentahtoinen hoito, sanallinen ja fyysinen väkivalta sekä puutteellinen viestintä ovat sitkeitä ongelmia jäsenvaltioissa[55]; ottaa huomioon, että Maailman terveysjärjestön (WHO) mukaan laadukkaat kätilöpalvelut ovat ratkaisevan tärkeitä, sillä niiden avulla äitien ja vastasyntyneiden terveystulokset kohenevat, interventioiden tarve vähenee ja naisten synnytyskokemukset paranevat[56];

J. ottaa huomioon, että EU:ssa 31 prosenttia 18–74-vuotiaista naisista on kokenut fyysistä (mukaan lukien väkivaltaiset uhkaukset) tai seksuaalista väkivaltaa aikuisiässä ja 20 prosenttia naisista on kokenut parisuhteen ulkopuolista fyysistä (mukaan lukien uhkailut) tai seksuaalista väkivaltaa EU:n laajuisen uusimman tutkimuksen mukaan[57], minkä lisäksi 17 jäsenvaltion virallisista tiedoista käy ilmi, että 788 naista menehtyi vuonna 2022 kumppaninsa tai perheenjäsenensä surmaamana[58]; ottaa huomioon, että tiedot osoittavat, että 57 prosentilla sukupuolistuneen väkivallan uhreista väkivalta on aiheuttanut terveysvaikutuksia fyysisistä vammoista pitkäaikaisiin psykologisiin traumoihin[59] ja 31 prosenttia sukupuolistuneen väkivallan uhreista ei ole kertonut kokemastaan kenellekään; katsoo, että sukupuolistuneen väkivallan uhreille tarkoitetut tukijärjestelmät EU:ssa ovat edelleen riittämättömiä, ja toteaa, että tutkimusten mukaan vain seitsemässä jäsenvaltiossa on riittävästi neuvontakeskuksia naisille ja että nykyiset turvakodit eivät

---

55 Quattrocchi, P., ”Obstetric violence in the European Union”, Euroopan komissio, 2024, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/74238fad-0b63-11ef-a251-01aa75ed71a1/language-en.

56 WHO, ”Midwifery education and care”, https://www.who.int/teams/maternal-newborn-child-adolescent-health-and-ageing/maternal-health/midwifery.

57 Eurostat-tutkimus, 25. marraskuuta 2024, ”Every third woman in the EU experienced gender-based violence”, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241125-3.

58 Euroopan tasa-arvoinstituutti, ”Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities”, 2025, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en.

59 Euroopan tasa-arvoinstituutti, ”Gender Equality Index 2024: Tackling violence against women, tackling gender inequalities”, 2025, https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en..

läheskään täytä Istanbulin yleissopimuksen suositustasoja[60]; toteaa, että useissa eri jäsenvaltioissa tehdyt muut tutkimukset ovat osoittaneet, että sukupuolistunut väkivalta julkisissa tiloissa ja joukkoliikennevälineissä on erittäin merkittävä ongelma ja että turvatoimet ja uhrien tukeminen ovat edelleen riittämättömiä;

K. ottaa huomioon, että seksuaaliseen tekoon pakottamiseen ja raiskaukseen liittyvät kirjatut rikokset lisääntyivät vuosina 2019–2022, ja toteaa, että tietojen mukaan vuonna 2022 dokumentoidut naisten seksuaaliseen tekoon pakottamiset lisääntyivät EU:ssa 25 prosenttia ja raiskaustapaukset lisääntyivät raporttien mukaan 40 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna[61]; ottaa huomioon, että Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) mukaan jopa 55 prosenttia naisista Euroopan unionissa on kokenut seksuaalista häirintää julkisessa liikenteessä ja että eri liikennevälineissä tehdyistä seksuaalisista hyökkäyksistä, joihin ovat syyllistyneet esimerkiksi kyytipalvelualustojen ja taksien kuljettajat, on tehty paljon ilmoituksia; toteaa, että kaikki nämä tiedot osoittavat, että naiset eivät ole turvassa kotona, työpaikoilla eivätkä julkisilla paikoilla ja että tarvitaan kiireellisiä toimia; katsoo, että yhtenäisten ja vertailukelpoisten sukupuolen mukaan eriteltyjen tietojen kerääminen, eli sellaisten, joita EIGE tuottaa, on erittäin olennaista, jotta voidaan rakentaa kattavaa tasa-arvopolitiikkaa; ottaa huomioon, että naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisesta annettu direktiivi ei sisällä yhdenmukaista määritelmää suostumuksen puuttumiseen perustuvasta raiskausrikoksesta; katsoo, että tällaisen määritelmän sisältävän lainsäädännön mahdollistamiseksi on tärkeää laajentaa SEUT 83 artiklan 1 kohdan mukaista rikollisuuden alojen luetteloa siten, että se kattaa sukupuolistuneen väkivallan, koska se täyttää kyseisessä artiklassa täsmennetyt perusteet;

L. ottaa huomioon, että naisiin kohdistuva sukupuolistunut verkkoväkivalta kattaa useat erilaiset väkivallan muodot, jotka perustuvat sukupuoleen tai sukupuolen ja muiden seikkojen yhdistelmään ja joissa hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa ja tekoälyn yleistymistä; ottaa huomioon, että tietyt verkkoväkivallan muodot aiheuttavat kohtuutonta haittaa nimenomaan naisille ja tytöille, ne ovat muodoltaan vakavampia ja niillä on aivan tietynlaisia ikäviä seurauksia ja lamaannuttavampia vaikutuksia naisiin ja tyttöihin, ja toteaa, että nämä väkivallan muodot voivat johtaa

---

60 Euroopan tasa-arvoinstituutti, ”Introducing the latest Gender Equality Index thematic focus: a vital reminder to end violence against women”, 2025, https://eige.europa.eu/newsroom/news/introducing-latest-gender-equality-index-thematic-focus-vital-reminder-end-violence-against-women?language_content_entity=en.

61 EIGE (2025), ”Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU” (Vaikutustekijä – sukupuolten tasa-arvon virstanpylväät ja mahdollisuudet EU:ssa), Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg.

naisten ja tyttöjen hiljentämiseen, sensurointiin ja vieraannuttamiseen ja niiden seurauksena naiset voivat vältellä julkista elämää; ottaa huomioon, että naiset joutuvat EU:ssa päivittäin vastatusten yleistyvän ja laajalle levinneen verkkoväkivallan kanssa ja FRAn mukaan tietyt verkkoväkivallan muodot, kuten viharikokset ja verkossa esiintyvä vihapuhe[62], kohdistuvat edelleen ensisijaisesti naisiin, samoin kuin sukupuolisidonnainen disinformaatio, kun taas naispuoliset poliitikot, toimittajat, bloggaajat, taiteilijat, aktivistit, ihmisoikeuksien puolustajat ja muut naispuoliset julkisuuden henkilöt sekä hlbtiq+-henkilöt kohtaavat verkkoympäristössä enemmän väkivaltaa ja hyväksikäyttöä[63], mikä vaikuttaa merkittävästi naisten osallistumiseen julkiseen elämään ja edustukseen ja uhkaa demokratiaa; ottaa huomioon, että lasten seksuaalisella hyväksikäytöllä ja seksuaalisella riistolla on vahva sukupuoliulottuvuus, joka vaikuttaa suhteettomasti tyttöihin verkossa, minkä vuoksi sitä voidaan pitää sukupuolistuneen väkivallan muotona;

M. ottaa huomioon, että jokaisella EU:ssa on oikeus parhaimpaan mahdolliseen fyysiseen terveyteen ja mielenterveyteen ja tukipalveluihin sekä oikeus oikea-aikaiseen, kohtuuhintaiseen ja laadukkaaseen ehkäisevään terveydenhoitoon ja sairaanhoitoon, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet; toteaa, että EU on velvollinen varmistamaan ihmisten terveyden korkeatasoisen suojelun kaikissa unionin politiikoissa ja toiminnoissa[64] ilman sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautuneisuuteen, sukupuoli-identiteettiin, sukupuolen ilmaisuun, sukupuoliominaisuuksiin tai mihinkään muuhun seikkaan perustuvaa syrjintää;

N. ottaa huomioon, että hlbtiq+-henkilöitä syrjitään edelleen kaikkialla EU:ssa, kun he käyttävät terveydenhuoltopalveluja, sillä 16 prosenttia kyselyyn vastanneista ilmoitti kokeneensa, että terveydenhuolto- tai sosiaalipalvelujen työntekijät syrjivät heitä heidän identiteettinsä vuoksi, ja transhenkilöiden mukaan terveydenhuollon työntekijät käyttäytyvät erityisen usein heitä kohtaan transfobisella ja epäkunnioittavalla tavalla; ottaa huomioon, että jokaisella on oikeus ruumiilliseen itsemääräämisoikeuteen ja koskemattomuuteen eikä kenenkään pitäisi joutua esimerkiksi pakkosteriloitavaksi tai -lääkittäväksi, sillä molemmat käytännöt

---

62 EIGE, ”Combating cyber violence against women and girls: Developing an EU measurement framework”, 2025, , https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/combating-cyber-violence-against-women-and-girls-developing-eu-measurement-framework.

63 Parlamentin tutkimuspalvelujen pääosasto, ”Cyberviolence against women in the EU”, Euroopan parlamentti, 2024, https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2024)767146, .

64 EU:n perusoikeuskirjan 35 artikla.

loukkaavat ihmisoikeusnormeja; ottaa huomioon, että naisilla on vastassaan useita haasteita, jotka vaikuttavat haitallisesti heidän hyvinvointiinsa, mukaan lukien diagnoosien viivästyminen, vähättelevä suhtautuminen naisten kokemaan kipuun, tutkimuksiin liittyvät erot ja keskeisten palvelujen rajallinen saatavuus sekä saatavuuteen liittyvät esteet ja haasteet, ja toteaa, että tämä koskee erityisesti vammaisia naisia, maaseutualueiden naisia, muuttajanaisia[65] sekä muita naisia, jotka kohtaavat intersektionaalista syrjintää ja jotka ovat haavoittuvassa asemassa; ottaa huomioon, että miehet eivät hakeudu yhtä todennäköisesti lääkäriin , koska he ovat yleensä vähemmän tietoisia oireista tai vähättelevät niitä eivätkä he useinkaan ilmoita taudin tai sairauden merkeistä[66]; ottaa huomioon, että kaikkia CEDAW-yleissopimuksen osapuolina olevia jäsenvaltioita sitovat sopimuksen sitoumukset, mukaan lukien terveydenhuoltopalvelujen saatavuus; katsoo, että terveydenhuoltopalvelujen tasapuolisen saatavuuden varmistaminen on olennaisen tärkeää, sillä se on keino turvata kansanterveys, edistää sosiaalista osallisuutta ja vähentää eriarvoisuutta; katsoo, että tarvitaan kiireellisesti toimia, jotta voidaan jatkaa tutkimusta sukupuolten pysyvistä terveyseroista ja puuttua niihin;

O. ottaa huomioon, että naiset kärsivät miehiä todennäköisemmin mielenterveysongelmista, kuten masennuksesta, ahdistuneisuudesta ja vanhuusiän yksinäisyydestä, jotka voivat osaltaan lisätä mielenterveysongelmia; ottaa huomioon, että esimerkiksi suurempi osuus vähintään 15-vuotiaista naisista (8,7 prosenttia) kuin miehistä (5,5 prosenttia) ilmoitti potevansa kroonista masennusta vuonna 2019 EU:ssa[67]; ottaa huomioon, että diagnosoidusta autoimmuunisairaudesta kärsivistä neljä viidestä on naisia; ottaa huomioon, että sydän- ja verisuonitaudit ovat edelleen maailmanlaajuisesti yleisin kuolinsyy ja että naisten keskuudessa akuutteihin tapahtumiin liittyvät kuolleisuusluvut ovat suurempia ja tulokset huonompia, ja toteaa, että 37 prosenttia kaikista naisten kuolemantapauksista johtuu akuuteista tapahtumista, kun niiden osuus miesten keskuudessa on 31 prosenttia; ottaa huomioon, että sydän- ja verisuonitauteja sairastavat naiset ovat jatkuvasti alidiagnosoituja, alihoidettuja ja aliedustettuja kliinisissä tutkimuksissa, ja toteaa, että tämä lisää ja syventää kansanterveydellistä eriarvoisuutta;

---

65 EIGE (2025), ”Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU” (Vaikutustekijä – sukupuolten tasa-arvon virstanpylväät ja mahdollisuudet EU:ssa), Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg.

66 EIGE, ”Health”, 2017, https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/health?language_content_entity=en.

67 Parlamentin tutkimuspalvelujen pääosasto, ”Mental health in the EU”, 2023, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/751416/EPRS_BRI(2023)751416_EN.pdf.

P. ottaa huomioon, että rakenteelliset ja kulttuuriset seikat asettavat naiset järjestelmällisesti epäedulliseen asemaan, ja toteaa, että elinkustannuskriisin seuraukset vaikuttavat suhteettomasti kaikkiin naisiin, koska he kuuluvat yleensä köyhimpään väestönosaan, ottaen huomioon, että 1,3 miljardista köyhissä oloissa elävistä ihmisistä 70 prosenttia on naisia, ja että talouden kiristämispolitiikalla on ollut sama suhteeton vaikutus naisiin, erityisesti taustaltaan rodullistettuihin ja vaatimattomista oloista tuleviin naisiin; ottaa huomioon, että köyhyys lisääntyy kaikkialla EU:ssa ja että suurin osa heistä, joille maksetaan toimeentuloon riittämätöntä palkkaa, on naisia, joista monet eivät pysty huolehtimaan itsestään ja perheistään, ja että tämä koskee erityisesti transnaisia, jotka ovat lähes kolme kertaa todennäköisemmin työttömiä; ottaa huomioon, että lähes joka kolmas EU:n ulkopuolella syntynyt nainen työskentelee EU:ssa epävarmassa työpaikassa; ottaa huomioon, että 18 prosenttia muuttajanaisista on köyhyysvaarassa; panee merkille, että useimmissa EU:n jäsenvaltioissa pitkäaikaisia oleskelu- ja työlupia myönnetään usein helpommin sellaisille työntekijöille, joiden katsotaan olevan korkeasti koulutettuja ja hyvin palkattuja, kun taas ”keskitason ja matalan osaamistason” aloille ajautuneet henkilöt ovat vaarassa joutua hyväksikäytetyksi ja epävarmoihin työsuhteisiin aliarvostetuille aloille; ottaa huomioon, että tietyille aloille ominaiset haasteet asettavat naiset lähtökohtaisesti epäedulliseen asemaan, mistä esimerkkinä mainittakoon naisviljelijät, jotka kohtaavat sukupuolispesifisiä esteitä, joita ovat muun muassa maan saatavuuden, maatalousalan koulutuksen rahoituksen ja yhdenvertaisen kohtelun puute; toteaa, että köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen taustalla on rakenteellisia syitä, jotka on poistettava ja joiden kehityssuunta on käännettävä positiiviseksi erityisesti työllisyyttä, asumista, liikkuvuutta ja julkisten palvelujen saatavuutta koskevilla politiikkatoimilla;

Q. ottaa huomioon, että työmarkkinoiden epäsuhdat, naisten ja miesten työllisyyserot eri aloilla ja alueilla, myös syrjäisimmillä alueilla, sekä puutteet oikeudenmukaisissa työoloissa ja -ehdoissa ja turvallisuudessa ovat seikkoja, joihin naispuoliset työntekijät törmäävät ja jotka ovat edelleen itsepintaisesti läsnä kaikkialla EU:ssa, ja toteaa, että nykyinen sukupuolten palkkaero on suurelta osin seurausta naisvaltaisilla aloilla tehdyn työn järjestelmällisestä aliarvostuksesta, sillä näillä aloilla eli hoito-, koulutus-, terveys- ja hyvinvointialalla, joilla naisia on paljon enemmän, miespuolisten työntekijöiden osuus on vain noin 20 prosenttia; katsoo, että sukupuolten palkkaeron umpeen kuromiseksi on puututtava samaa palkkaa samasta tai samanarvoisesta työstä koskevaan kysymykseen; ottaa huomioon, että koulutuksella, erityisesti korkea-asteen koulutuksella, ammatillisella koulutuksella ja sosiaalisella suojelulla, on oleellinen merkitys sukupuolten tasa-arvon kannalta, ja että tämä koskee varsinkin yli 55-vuotiaita naisia ja maaseutualueilla, syrjäisillä alueilla tai väestökatoalueilla asuva naisia, joilla on vastassaan erityisiä esteitä ja niiden yhdistelmiä; ottaa huomioon, että koulutus on välttämätöntä myös siksi, että se antaa eväät, joilla jokainen voi

sopeutua työmarkkinoiden muutoksiin ja saada laadukkaita työpaikkoja;

R. ottaa huomioon, että vuonna 2023 sukupuolten palkkaero Euroopan unionissa oli 13 prosenttia[70] ja että vuonna 2025 EU:ssa naiset ansaitsevat tunnissa keskimäärin 15 prosenttia vähemmän kuin miehet; ottaa huomioon, että tilanne on huonompi tietyillä alueilla, kuten maaseudulla, ja tietyillä aloilla, kuten terveydenhuoltoalalla, jolla ero on 24 prosenttia[71], ja että tämä johtaa suuriin eroihin eläkemaksuissa ja lisää vanhuusiän tuloeroja, mikä taas johtaa siihen, että naisten eläketulot EU:ssa ovat keskimäärin 26,1 prosenttia pienemmät kuin miehillä; toteaa, että oikeutta samaan palkkaan samasta tai samanarvoisesta työstä ei taata ja että tämänkaltaisen syrjinnän juurisyyhyn on puututtava joko soveltamalla keinoja työn arvon määrittämiseksi ja vertailemiseksi paremmin, suojelemalla ja vahvistamalla työntekijöiden oikeuksia tai vahvistamalla tarvittaessa työehtosopimusneuvotteluja; ottaa huomioon, että osallistavan talouden rakentaminen ja sukupuolten välisiin eroihin puuttuminen voisi lisätä merkittävästi unionin asukaskohtaista BKT:tä 6,1–9,6 prosenttia vuoteen 2050 mennessä[72];

S. ottaa huomioon, että naiset ja tytöt ovat edelleen aliedustettuina koulutuksen ja työllisyyden alalla ja erityisesti STEM-, digitaali- ja tekoälyn alalla, koska vain joka kuudes tieto- ja viestintätekniikan (TVT) alan asiantuntijoista ja joka kolmas STEM-tieteiden korkeakoulututkinnon suorittaneista on naisia[73]; ottaa huomioon, että yli 80 prosenttia STEM-alojen ja TVT-alan ammattilaisista on miehiä[74] ja että naisten osuus luonnontieteiden ja insinööritieteiden alan työpaikoista unionissa on vain 41 prosenttia; ottaa huomioon, että vaikka TVT:n ja STEM-tieteiden aloille valmistuneiden nuorten naisten määrä on kasvanut, sukupuolten työllisyys- ja palkkaerot ovat edelleen merkittäviä, etenkin start-up-yrityksissä; ottaa huomioon, että naisten osuus maailmanlaajuisista tekoälyalan ammattihenkilöistä oli vain 22 prosenttia vuonna 2018, ja katsoo, että kyse on ongelmasta, joka ainoastaan ylläpitää ja vahvistaa

---

70 EIGE (2025), ”Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg.

71 WHO, ”The gender pay gap in the health and care sector a global analysis in the time of COVID-19”, 2022, https://www.who.int/publications/i/item/9789240052895.

72 EIGE, ”Economic Benefits of Gender Equality in the European Union Overall economic impacts of gender equality”, https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/economic_benefits_of_gender_equality_in_the_european_union._overall_economic_impacts_of_gender_equality.pdf.

73 EIGE, ”Study and work in the EU: set apart by gender”, 2018.

74 Euroopan komissio, ”2025 report on Gender Equality in the EU”, 2025.

osaltaan stereotypioita ja ennakkoluuloja[75]; ottaa huomioon, että tämä ero merkitsee käytännössä menetettyä mahdollisuutta EU:n teknologiselle kehitykselle, talouskasvulle, innovoinnille ja selviytymiskyvylle mutta haittaa myös naisten osallistumista ja urakehitystä tulevaisuuden työmarkkinoilla; katsoo, että STEM-taitojen kasvava kysyntä digitaalialalla, puhtaan teknologian alalla ja kiertotalouden alalla sekä ilmailu- ja avaruusalalla, puolustusalalla ja perinteisillä teollisuudenaloilla edellyttää, että vahvistetaan pätevien naisten osaamista; ottaa huomioon, että EU:lla on ratkaistavanaan monia haasteita, jotka vaikuttavat sen kilpailukykyyn, mikä korostaa tarvetta lisätä taloudellista toimintaa, johon kaikki osallistuvat; ottaa huomioon, että naisten mahdollisuus työllistyä kaikille aloille, myös TVT- ja rahoitusalalle, heidän kaikessa moninaisuudessaan on keskeistä Euroopan talouden kilpailukyvyn kannalta; toteaa, että sukupuolten tasa-arvo edistää ratkaisevalla tavalla talouskasvua, innovointia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta;

T. ottaa huomioon, että uusi digitaaliteknologia, mukaan lukien tekoäly, tekoälyyn perustuvat huijaukset, syvävääreennösten luominen ja levittäminen tai alastomuuden esittämiseen käytettävät välineet ja verkkokiusaaminen ovat yleistymässä ja ovat vaaraksi sukupuolten tasa-arvolle ja että ne voivat ylläpitää ja syventää nykyisiä sukupuolten epätasa-arvon, syrjinnän ja naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan muotoja; ottaa huomioon, että sukupuolivinoumia on sisällytetty teknologiaan, kuten tekoälyjärjestelmiin, ja että mikrokohdennettuun mainontaan perustuva valta-asemassa olevien verkkoalustojen liiketoimintamallit edistävät ja voimistavat vihapuhetta ja verkkoväkivallan eri muotoja; ottaa huomioon, että sosiaalisen median kanavat ja niiden algoritmien entistä enemmän riippuvuutta lisäävä luonne ovat vaaraksi nuorten tyttöjen ja naisten henkiselle hyvinvoinnille ja että näitä asioita on käsiteltävä sukupuolinäkökulmasta; katsoo, että jos tätä teknologiaa kehitetään eettisesti ja sukupuolisensitiivisellä tavalla ja jos sitä käytetään tarkoituksenmukaisesti, se voi tarjota mahdollisuuksia naisille ja tytöille;

U. ottaa huomioon, että tiedotusvälineiden uutisoinnista puuttuu usein sukupuoliulottuvuus eikä niissä kyseenalaisteta sukupuolistereotypioita; toteaa, että naiset ovat aliedustettuina media-alan ammateissa ja sen hallintorakenteen kaikilla tasoilla, mukaan lukien tiedon tuotanto, päätöksentekoprosessit ja tiedotusvälineiden omistus; ottaa huomioon, että Euroopan neuvosto on todennut, että vain noin neljännes henkilöistä, joiden sanomisia kuullaan tai luetaan tai jotka esiintyvät uutisissa, on naisia, ja että

---

75 Komission tiedonanto, annettu 9. maaliskuuta 2021, aiheesta ”2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten” (COM(2021)0118).

naiset esiintyvät vain harvoin asiantuntija-asemassa[76]; ottaa huomioon, että Global Media Monitoring Project -seurantahankkeen kuudennessa versiossa saadut tiedot osoittivat, että vuonna 2020 vain kahdessa prosentissa EU:ssa julkaistuista jutuista[77] sukupuolistereotypiat asetettiin selvästi kyseenalaisiksi[78];

V. ottaa huomioon, että hoitovelvollisuudet kasautuvat edelleen suhteettomasti naisten harteille kaikkialla EU:ssa, mikä edistää osaltaan rakenteellista sukupuolten eriarvoisuutta ja rajoittaa naisten mahdollisuuksia osallistua työmarkkinoille, mikä johtaa naisten kohdalla alhaisempiin tuloihin ja eläkkeisiin ja estää naisia saavuttamasta taloudellista riippumattomuutta yhtäläisin ehdoin miesten kanssa sekä altistaa heidät stressiin liittyville terveysriskeille[79]; ottaa huomioon, että naisilla, jotka palaavat työmarkkinoille äitiysloman tai pitkittyneen hoitovelvollisuuden jälkeen, on usein vaikeuksia palata työelämään, mikä johtuu muun muassa taitojen ruostumisesta, heikommista ansio- ja urakehitysmahdollisuuksista ja työpaikkasyrjinnästä; katsoo, että tällaiset esteet kasvattavat osaltaan sukupuolten työllisyys-, palkka- ja eläke-eroja ja vaikuttavat kielteisesti lasten ja muiden huollettavien hyvinvointiin ja että niihin on puututtava kohdennettujen politiikkatoimien ja tukijärjestelmien avulla;

W. ottaa huomioon, että lähes 30 prosenttia naisista EU:ssa työskentelee osa-aikaisesti; toteaa, että naiset joutuvat miehiä huomattavasti todennäköisemmin luopumaan palkkatyöstä lasten ja/tai huollettavien hoitamiseksi, ja katsoo, että korkealaatuisen lastenhoitoinfrastruktuurin ja -palvelujen puuttuminen ja niiden kohtuuttomat kustannukset, erityisesti julkisella sektorilla, ovat edelleen merkittävä este naisten yhdenvertaiselle osallistumiselle kaikkiin elämän osa-alueisiin, työ mukaan lukien; ottaa huomioon, että ILO on tuonut esiin lastenhoitoon ja muihin virallisiin hoitopalveluihin tehtävien julkisten ja yksityisten investointien

---

76 Euroopan neuvosto, ”Women in Media and artificial intelligence”, https://www.coe.int/en/web/genderequality/women-in-media-and-artificial-intelligence.

77 Luettelo osallistuvista maista: Alankomaat, Belgia, Bosnia ja Hertsegovina, Bulgaria, Englanti, Espanja, Georgia, Grönlanti, Irlanti, Islanti, Italia, Itävalta, Kypros, Luxemburg, Malta, Moldova, Norja, Pohjois-Irlanti, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Ruotsi, Serbia, Skotlanti, Suomi, Sveitsi, Tanska, Turkki, Venäjä, Viro ja Wales.

78 EIGE (2025), ”Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU” (Vaikutustekijä – sukupuolten tasa-arvon virstanpylväät ja mahdollisuudet EU:ssa), Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg.

79 EIGE, ”Gender Equality Index 2019: Work-life balance”, https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/gender-equality-index-2019-report/informal-care-older-people-people-disabilities-and-long-term-care-services.

puutetta, ja korostaa, että pitkäaikaisissa eriarvoistavissa asenteissa yleisesti hoivatoimintaa kohtaan sälytetään hoivan taloudelliset ja sosiaaliset kustannukset pääasiassa naisille; ottaa huomioon, että noin 7,7 miljoonaa naista EU:ssa on poissa työmarkkinoilta palkattoman hoivatyön vuoksi, ja katsoo, että hoiva-alan tasapainottamiseen liittyy EU:n talouksien kannalta merkittäviä hyödyntämättömiä mahdollisuuksia, kuten korostetaan EIGEn arvioissa, joiden mukaan työllisyysaste voi nousta 80 prosenttiin vuoteen 2050 mennessä, jos sukupuolten tasa-arvotilanteeseen onnistutaan tekemään merkittäviä parannuksia[80]; ottaa huomioon, että Eurofoundin European Quality of Life Survey -elämänlaatututkimuksen mukaan 42 prosenttia työvoiman ulkopuolella olevista hoitajista kuuluu alimpaan tuloluokkaan (verrattuna 24 prosenttiin muista kuin hoitajista) ja 59 prosentilla työvoiman ulkopuolella olevista hoitajista on toimeentulovaikeuksia (verrattuna 46 prosenttiin muista kuin hoitajista) ja että 80 prosenttia hoivatyöstä on omaishoitajien eli pääasiassa 45–75-vuotiaiden naisten vastuulla, mikä lisää sukupuolten eriarvoisuutta työllisyyden ja tulojen osalta; korostaa, että noin joka neljäs palkallinen hoitotyöntekijä on muuttaja, mikä on erityisen merkillepantavaa, kun otetaan huomioon, että noin yhdeksän kymmenestä palkkatyöntekijästä on naisia;

X. ottaa huomioon, että CEDAW-komitea antoi vuonna 2024 naisten tasa-arvoista ja osallistavaa edustusta päätöksentekojärjestelmissä koskevan yleisen suosituksen nro 40 ja sisällytti suosituksen pilareihin naisten ja miesten tasapuolisen (50:50) edustuksen heidän kaikessa moninaisuudessaan, kun on kyse yhtäläisestä osallistumisesta päätöksentekojärjestelmiin ja yhtäläisestä vallasta niissä; ottaa huomioon, että naisten hallussa olevien paikkojen osuus kansallisissa parlamenteissa on noussut vuoden 1995 11,3 prosentista vain 27,2 prosenttiin vuonna 2025[81]; ottaa huomioon, että EU:ssa vuonna 2025 vain noin kolmannes parlamentin paikoista on naisten hallussa[82]; ottaa huomioon, että monista poliittisista ja lainsäädäntöaloitteista huolimatta naisilla on edelleen vastassaan rakenteellisia, kulttuurisia ja institutionaalisia esteitä ja tutkimusten mukaan naiset ovat aliedustettuina kaikilla taloudellisen ja poliittisen päätöksenteon tasoilla maailmanlaajuisesti, myös paikallis- ja aluetasolla, ja katsoo, että sukupuolten tasapuolisen edustuksen saavuttaminen poliittisessa elämässä samoin kuin elinkeinoelämässä – erityisesti johtokunnissa –

---

80 https://commission.europa.eu/document/download/055fdbab-5786-425e-a072-652bf53d8fe4_en?filename=Gender%20Equality%20Report.pdffilename=Gender%20Equality%20Report.pdf.

81 Parlamenttien välinen liitto, ”Women in parliament 1995-2025”, 2025.

82 EIGE, tasa-arvoindeksi, https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2024/domain/power.

on kaukainen tavoite, jonka saavuttaminen edellyttää kohdennettuja toimia kaikilla hallinnon tasoilla;

Y. ottaa huomioon, että ilmastohätätila ja sukupuolten eriarvoisuus ovat kytköksissä toisiinsa ja että ilmastokriisit ylläpitävät vallitsevaa eriarvoisuutta, joka koskee muun muassa koulutus- ja työllistymismahdollisuuksia, maan ja luonnonvarojen saatavuutta ja hallintaa sekä osallistumista päätöksentekoon[83]; ottaa huomioon, että muun muassa alkuperäiskansoihin ja muihin luonnonvaroista riippuvaisiin yhteisöihin kuuluvat, erityisesti jo ennestään syrjäytyneessä asemassa olevat naiset ja tytöt kärsivät suhteettomasti ilmastonmuutoksen ja ekosysteemin rappeutumisen haitallisista vaikutuksista;

Z. ottaa huomioon, että unionilla on ratkaistavanaan useita kriisejä, joista esimerkkinä voidaan mainita ilmastokatastrofit, aseelliset konfliktit, pandemiat ja populismi ja joiden vaikutukset ovat sukupuolisidonnaisia; ottaa huomioon, että aseelliset konfliktit vaikuttavat suhteettomasti naisiin ja tyttöihin, myös sen myötä, että sukupuolistuneen väkivallan käyttö sodankäynnissä yleistyy[84], ja että ne ovat yleisesti vieneet pohjaa naisten oikeuksilta ja vaikuttaneet haitallisesti naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien täyteen toteutumiseen maailmanlaajuisesti; ottaa huomioon, että vaikka naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toimintaohjelma on keskeinen nykyisten maailmanlaajuisten rauhan- ja turvallisuushaasteiden kannalta, naisten osallisuus ja johtajuus ulkopolitiikassa, puolustuksessa, turvallisuudessa ja rauhanrakentamisessa on edelleen vähäistä, joskaan määristä ei ole tietoa, mikä johtuu tiedonkeruun puutteesta; ottaa huomioon, että on kehitetty useita hankkeita, kuten #SHEcurity-indeksi, joiden tarkoituksena on kerätä kattavia tietoja ja joita voidaan hyödyntää hyvinä käytäntöinä ja käyttää esimerkkeinä tiedonkeruussa EU:n tasolla; ottaa huomioon, että naiset ovat jatkuvasti aliedustettuina rauhanneuvotteluissa ja että vuonna 2022 naisten osuus oli vain 16 prosenttia neuvottelijoista, jotka osallistuivat YK:n johtamiin tai yhteisesti johtamiin aktiivisiin rauhanprosesseihin[85]; ottaa huomioon, että sukupuolinäkökulman sisällyttäminen EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan edellyttää myös, että erityiset sukupuoliulottuvuudet ja maailmanlaajuisten ilmiöiden, kuten

---

83 YK:n ilmastonmuutoskonferenssi, ”Closing the Gap, Boosting Ambition: Investing in Women is Key to Climate Action”, 2024, https://unfccc.int/news/closing-the-gap-boosting-ambition-investing-in-women-is-key-to-climate-action.

84 Erään YK:n raportin mukaan YK:n todentamat konfliktiin liittyvän seksuaalisen väkivallan tapaukset lisääntyivät 50 prosenttia vuonna 2023 sitä edeltävään vuoteen verrattuna (UN Women, ”Facts and figures: Women, peace, and security”, 2025, https://www.unwomen.org/en/articles/facts-and-figures/facts-and-figures-women-peace-and-security).

85 Ulkosuhdeneuvosto, ”Women’s Participation in Peace Processes”, https://www.cfr.org/womens-participation-in-peace-processes/.

ilmastonmuutoksen, muuttoliikkeen, kaupan ja turvallisuuden, vaikutukset otetaan huomioon ja niitä torjutaan, ja että syrjinnän ja syrjäytymisen moninaisia ja risteäviä muotoja kohtaavien naisten ja ryhmien kokemukset ja tarpeet sijoitetaan poliittisen päätöksenteon keskiöön; ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva toimintasuunnitelma (GAP) on kunnianhimoinen EU:n strategia, jolla edistetään kestävän kehityksen tavoitteita ja erityisesti kestävän kehityksen tavoitetta 5 ja vauhditetaan sukupuolten tasa-arvoon tähtäävää edistystä; toteaa, että naisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen on kaikkien EU:n ulkoisten toimintapolitiikkojen ja toimien painopisteenä ja se on otettu aktiivisesti huomioon myös Agenda 2030 -toimintaohjelman kehittämisessä; ottaa huomioon, että EU:n ulkopolitiikassa on sitouduttu varmistamaan, että 85 prosenttia kaikista uusista ohjelmista edistää sukupuolten tasa-arvoa ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä; ottaa huomioon, että tällainen sitoumus puuttuu EU:n sisäpolitiikoista, myös jäsenvaltioiden tasolla, ja toteaa, että tähän sisältyy vaara sukupuolten tasa-arvon epäyhdenvertaisesta edistymisestä EU:ssa;

AA. ottaa huomioon, että EU:n perusoikeuskirjan 21 artiklassa lueteltuihin piirteisiin perustuva syrjintä on kielletty; ottaa huomioon, että monet naiset, tytöt ja haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät, kuten vammaiset henkilöt, heikommista sosioekonomisista lähtökohdista tulevat henkilöt, rodullistetut henkilöt, etnisiin tai muihin vähemmistöihin kuuluvat ja muuttajataustaiset henkilöt, hlbtiq+-henkilöt, erityisesti trans- ja intersukupuoliset naiset, romanit ja ikään perustuvasta syrjinnästä kärsivät henkilöt (nuoret ja ikääntyneet) (jäljempänä ’kiellettyjä syrjintäperusteita koskeva luettelo’), kohtaavat risteävää eriarvoisuutta ja syrjintää EU:ssa; ottaa huomioon, että vammaisten naisten ja tyttöjen osuus EU:n naispuolisesta väestöstä on 29,2 prosenttia ja että he kokevat syrjäytymistä ja syrjintää kaikilla elämänaloilla sekä merkittävässä määrin sukupuolistunutta väkivaltaa; ottaa huomioon, että naiset ja hlbtiq+-henkilöt, olivatpa he kauttakulkumatkalla tai vastaanottotiloissa asuvia, altistuvat usein erityisille sukupuoleen perustuville riskeille, kuten väkivallalle, riittämättömälle terveydenhuollon saatavuudelle ja oikeudelliselle epävarmuudelle; katsoo, että tähän olisi kiinnitettävä erityistä huomiota;

AB. ottaa huomioon, että sukupuolten eriarvoisuus on ilmeisempää tietyillä aloilla, kuten maataloudessa, rahoitus- ja kuluttajapalveluissa[87], terveydenhuollossa ja hoitoalalla[88] sekä

---

87 World Economic Forum, ”Global Gender Gap Report 2023”, https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2023/.

88 World Health Organization, ”Women in the health and care sector earn 24 percent less than men”, 2022, https://www.who.int/news/item/13-07-2022-women-in-the-health-and-care-sector-earn-24-percent-less-than-men.

STEM-aloilla[89], ja joillakin alueilla, kuten maaseutualueilla, saarilla ja syrjäisimmillä alueilla; toteaa, että näiden alojen ja alueiden naiset, jotka kokevat intersektionaalista syrjintää, kohtaavat erityisiä rakenteellisia esteitä, joiden vuoksi heidän on vaikea osallistua työmarkkinoille ja saada terveydenhuoltopalveluita, koulutusta, asuntoa tai hyödyntää digitaalisia yhteyksiä, keskeisiä julkisia palveluja tai infrastruktuuria, ja joissakin tapauksissa niitä ei ole lainkaan saatavilla; ottaa huomioon, että väestökatoa esiintyy maaseutualueilla, myös syrjäisimmillä alueilla, joilta nuoret, etenkin tytöt ja naiset[90], ovat todennäköisemmin lähdössä pois, ja toteaa, että tämä vaikuttaa heikentävästi heidän oikeuteensa jäädä asumaan kyseisille alueille; katsoo, että tarvitaan kohdennettua ja intersektionaalista lähestymistapaa, jotta voidaan puuttua sukupuolten välisiin sitkeässä istuviin eroihin, erityisesti edellä mainituilla aloilla ja alueilla, ja varmistaa, että naisia ja tyttöjä ei jätetä jälkeen sukupuolten tasa-arvostrategian täytäntöönpanossa;

AC. ottaa huomioon, että kaikkien jäsenvaltioiden on toimittava lasten edun mukaisesti turvaamalla heidän oikeutensa perhe-elämään ja kieltämällä syrjinnän, joka perustuu heidän vanhempiensa siviilisäätyyn, seksuaaliseen suuntautumiseen tai käytettyyn hedelmöitysmenetelmään; ottaa huomioon, että noin kaksi miljoonaa lasta saattaa edelleen kärsiä oikeudellisesta epävarmuudesta rajatylittävää perheen tunnustamista koskevissa tapauksissa; ottaa huomioon, että komissio teki vuonna 2022 ehdotuksen neuvoston asetukseksi[91] vanhemmuusasioista sekä eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen käyttöönotosta, mutta ehdotus on edelleen käsiteltävänä neuvostossa;

AD. ottaa huomioon, että naisten oikeuksien edistämissuunnitelmassa vahvistetaan EU:n vahva sitoutuminen sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien turvaamiseen ja edistämiseen ja esitetään edistymistä koskevat periaatteet ja pitkän aikavälin visio, joihin vuoden 2025 jälkeinen sukupuolten tasa-arvostrategia perustuu;

1. kehottaa komissiota esittämään ensimmäiseen sukupuolten tasa-arvostrategiaan 2020–2025 perustuvan kunnianhimoisen sukupuolten tasa-arvostrategian 2026–2030, johon sisältyy konkreettisia, mitattavissa olevia, kouriintuntuvia lainsäädännöllisiä

---

89 Evagorou, M., Puig, B., Bayram, D. and Janeckova, H. (2024) ”Addressing the gender gap in STEM educational education levels – Analytical report”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2766/260477.

90 Komission tiedonanto, annettu 30. kesäkuuta 2021, ”EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio – Vahvat, verkottuneet, selviytymiskykyiset ja vauraat maaseutualueet”.

91 Komission 7. joulukuuta 2022 esittämä ehdotus neuvoston asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä vanhemmuusasioissa sekä eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen käyttöönotosta (COM(2022)0695).

sekä muita toimenpiteitä ja tavoitteita jäljempänä esitetyillä keskeisillä aloilla;

Sukupuolistunut väkivalta

2. kehottaa komissiota toimittamaan neuvostolle ehdotuksen sukupuolistuneen väkivallan sisällyttämisestä uudeksi SEUT 83 artiklan 1 kohdassa mainittavaksi rikollisuuden alaksi ja kitkemään viipymättä kaikenlaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan, kuten systeemisen väkivallan, joka on yksi yleisimmistä perusoikeusloukkauksista EU:ssa;

3. kehottaa komissiota julkaisemaan nopeasti suosituksensa naisiin ja tyttöihin kohdistuvien haitallisten käytäntöjen estämisestä, mukaan lukien kaikenlainen synnytysväkivalta ja gynekologinen väkivalta, väärinkäytökset lääketieteellisissä toimintaympäristöissä, pakkoabortit ja pakkosterilointi, aborttihoidon epääminen sekä naisten ja intersukupuolisten henkilöiden sukuelinten silpominen, ja varmistamaan, että se täydentää direktiiviä (EU) 2024/1385;

4. kehottaa komissiota seuraamaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (EU) 2024/1385 saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja kannustamaan siihen, että tämä tehdään nopeasti;

5. kehottaa painokkaasti komissiota määrittämään naismurhat erilliseksi ja itsenäiseksi rikokseksi ja painottaa, että on ratkaisevan tärkeää, että naismurhat käsitetään naisen tai tytön tappamiseksi hänen sukupuolensa vuoksi, jotta voidaan ymmärtää naismurhien perimmäiset syyt, jotka liittyvät sukupuoleen perustuvaan syrjintään ja vallan epätasapainoon;

6. kehottaa jälleen kerran komissiota laatimaan jäsenvaltioille ohjeet naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (EU) 2024/1385 täytäntöönpanosta, mukaan lukien selkeät ohjeet kattavasta ja ikätasolle sopivasta seksuaali- ja ihmissuhdekasvatuksesta, jossa keskitytään suostumusta koskevaan valistukseen kansainvälisten normien mukaisesti, ja kiinnittämään erityistä huomiota kiinnittämään erityistä huomiota direktiivin kaikkien artiklojen täysipainoiseen täytäntöönpanoon ja noudattamisen valvomiseen, erityisesti kun on kyse 35 artiklasta, jossa käsitellään suostumusta koskevan koulutusmateriaalin jakamista ja tiedotuskampanjoiden tai -ohjelmien järjestämistä tietämyksen lisäämiseksi siitä, että muu kuin suostumukseen perustuva seksi katsotaan rikokseksi;

7. kehottaa komissiota korostamaan direktiivin (EU) 2024/1385 raportointiin liittyvää näkökohtaa, jotta voidaan varmistaa, että direktiivi toimii tehokkaasti tällaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisessä ja poistamisessa; kehottaa komissiota asettamaan etusijalle sukupuolistuneen väkivallan ehkäisemisen sekä verkossa että sen ulkopuolella ja tuomaan samalla esiin

asianmukaisten, kohdennettujen ja oikea-aikaisten ennaltaehkäisevien toimenpiteiden merkitystä koulutuksen, digitaalisen lukutaidon, ammattihenkilöiden koulutuksen sekä tiedotus- ja valistuskampanjoiden avulla, koska niillä on keskeinen merkitys naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan torjunnassa asiaa koskevan EU:n lainsäädännön säännösten mukaisesti;

8. kehottaa komissiota vastaamaan sukupuolistuneen väkivallan uhrien erityistarpeisiin, muun muassa huolehtimalla psykososiaalisen tuen, uhreille tarkoitettujen asuntojen, elinikäisen oppimisen ohjelmien ja lastenhoidon saatavuudesta, ja kehottaa suojelemaan asianmukaisesti väkivallan uhreja ja siitä selviytyneitä varmistamalla ja lisäämällä pitkän aikavälin julkisia investointeja ja takaamalla tehokkaat toimet, joiden olisi oltava rakenteellisia, intersektionaalisia ja selviytyjäkeskeisiä ja joilla olisi puututtava sukupuolistuneen väkivallan perimmäisiin sosiaalisiin, taloudellisiin ja kulttuurisiin syihin;

9. kehottaa komissiota vaatimaan niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ratifioineet Istanbulin yleissopimusta, ratifioimaan sen ja nopeuttamaan tätä prosessia; kehottaa komissiota varmistamaan täytäntöönpanoprosessin sekä seuraamaan ja edistämään sitä;

10. korostaa, että haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät ovat suuremmassa vaarassa joutua väkivallan uhriksi ja että syrjinnän risteävät muodot pahentavat sukupuolistuneen väkivallan ja uudelleen uhriksi joutumisen seurauksia; kehottaa tästä syystä komissiota kehittämään ja toteuttamaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kaikille oikeusalan ammattihenkilöille, kuten tuomareille ja syyttäjille, suunnatun pakollisen ja kattavan koulutuksen sukupuolistuneeseen väkivaltaan, intersektionaalisuuteen ja uhrien tukemiseen liittyvistä kysymyksistä, jotta voidaan varmistaa, että oikeusalan ammattihenkilöillä on valmiudet käsitellä tapauksia, niin verkossa kuin sen ulkopuolella, sukupuolisensitiivisesti ja intersektionaaliset näkökohdat huomioiden ja että uhrit eivät joudu toissijaisiksi uhreiksi oikeudenkäynnin aikana;

11. kehottaa komissiota esittämään unionin lainsäädäntöä, jossa suostumuksen puuttuminen on kaikissa jäsenvaltioissa peruste katsoa teko raiskausrikokseksi; toteaa, että on edelleen 14 jäsenvaltiota, joissa joko edellytetään jonkinlaista väkivaltaa, jotta raiskaus voidaan luokitella rikokseksi, tai suostumusta ei mainita nimenomaisesti; palauttaa mieliin, että raiskaus ei ole ainoastaan loukkaus naisten perusoikeuksia, ruumiillista itsemääräämisoikeutta ja koskemattomuutta kohtaan vaan myös naisten ja tyttöjen seksuaalisen hyväksikäytön ja riiston muoto, joka SEUT:n mukaan katsotaan rikokseksi EU:ssa[92]; kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka edelleen käyttävät väkivallan olettamukseen perustuvaa raiskauksen määritelmää, aloittamaan lainsäädäntömuutokset määritelmän

---

92 SEUT 83 artikla.

saattamiseksi uusimpien kansainvälisten normien ja Istanbulin yleissopimuksen 36 artiklan mukaiseksi;

12. korostaa komission ja jäsenvaltioiden oikeudellista velvoitetta suojella naisten oikeuksia ja fyysistä koskemattomuutta; kehottaa komissiota varmistamaan, että tarkistettu ihmiskaupan vastainen direktiivi saatetaan nopeasti ja kaikilta osin osaksi kansallista lainsäädäntöä, koska siinä säädetään tiukemmista säännöistä, tarjotaan jämerämpiä keinoja ihmiskaupan, myös uusien seksuaalisen riiston muotojen, ja järjestäytyneiden rikollisryhmien torjumiseksi esimerkiksi parantamalla rajatylittävää viestintää ja suojelemalla erityisesti vähemmistö- ja muuttajanaisten oikeuksia; korostaa, että kysynnän vähentäminen on keskeinen keino ihmiskaupan ehkäisemisessä ja vähentämisessä, sillä se kohdistuu taloudellisiin kannustimiin; kehottaa lisäksi komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan toimia uhrien pelastamiseksi ja kuntouttamiseksi;

13. painottaa, että se, miten yhteiskunnassa suhtaudutaan prostituutioon, vaikuttaa yhteiskunnassa vallitsevaan käsitykseen sukupuolten tasa-arvosta ja naisten oikeuksista sekä havainnollistaa niitä ja kielii normeista; kehottaa komissiota edistämään ja tukemaan jäsenvaltioita niiden pyrkimyksissä toteuttaa toimia, jotka liittyvät ennaltaehkäisyyn, prostituutiota harjoittavien henkilöiden ja erityisesti naisten rikollisena kohtelemisen lopettamiseen, kysynnän vähentämiseen, asiakkaiden rankaisemiseen, leimautumisen torjuntaan ja stereotypioiden poistamiseen ja varmistamaan, että niille, jotka haluavat lopettaa prostituution on tarjolla helposti saavutettavia ja laadukkaita irtautumisohjelmia, joille on varattu riittävä rahoitus; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että prostituutiota harjoittavat henkilöt otetaan aktiivisesti mukaan heidän oikeuksiaan koskevaan päätöksentekoon; kehottaa komissiota tukemaan näitä toimia;

14. tuomitsee sijaissynnytyksiä koskevat järjestelyt, joihin liittyy naisten kehojen lisääntymistarkoituksessa tapahtuvaa riistoa ja käyttöä taloudellisen tai muun hyödyn saamiseksi etenkin kolmansissa maissa erityisen haavoittuvassa asemassa olevien naisten tapauksessa; kehottaa komissiota toteuttamaan toimia, joilla edesautetaan tämän ilmiön kitkemistä;

15. kehottaa komissiota suosittamaan EU:n tukea sukupuolistuneen väkivallan, lähisuhdeväkivallan ja syövän välistä suhdetta koskeville tutkimuksille;

Kattava sukupuoliresponsiivinen terveydenhuolto

16. painottaa, että terveys on perusoikeus ja siksi kaikilla on oltava mahdollisuus saada laadukkaita, kohtuuhintaisia ja helposti saatavilla olevia terveydenhuoltopalveluja, joissa otetaan huomioon yksilön tietoon perustuva suostumus ja ruumiillinen

itsemääräämisoikeus; kehottaa komissiota varmistamaan sukupuoliresponsiivisen sekä laatu- ja tulosorientoituneen potilaskeskeisen ja korkeimpien standardien mukaisen terveydenhuollon yleisen saatavuuden naisille ja tytöille, heidän kaikessa moninaisuudessaan, ja erityisesti ryhmille, joihin kohdistuu intersektionaalisia syrjinnän muotoja ja joihin kuuluvat muun muassa vammaiset henkilöt ja heikommista sosioekonomisista lähtökohdista tulevat henkilöt, sukupuolistuneen väkivallan uhrit, rodullistetut henkilöt, etnisiin tai muihin vähemmistöihin kuuluvat ja muuttajataustaiset henkilöt, ikääntyneet henkilöt, hlbtiq+-henkilöt, erityisesti intersukupuoliset naiset, trans- ja muunsukupuoliset henkilöt, maaseudulla ja syrjäisillä alueilla sekä syrjäisimmillä alueilla asuvat naiset, raskaana olevat naiset ja äidit, etenkin yksinhuoltajaäidit; painottaa, että terveydenhuoltohenkilön on saatava koulutusta sukupuolisensitiivisistä terveysongelmista ja korostaa tarvetta puuttua sukupuolistuneeseen ja seksuaaliseen väkivaltaan;

17. kehottaa komissiota puututaan kiireellisesti sukupuolten terveyseroihin muun muassa käsittelemällä kaikkiin elämänvaiheisiin liittyviä sukupuolisensitiivisiä terveystarpeita ja -riskejä ja kiinnittämään samalla erityistä huomiota sairauksiin, jotka vaikuttavat suhteettomasti naisiin, puuttumalla sukupuolten välisiin eroihin ja vinoumiin lääketieteellisessä tutkimuksessa, koulutuksessa ja kliinisissä tutkimuksissa ja kannustamalla naisia hakeutumaan nykyistä aktiivisemmin lääketieteelliselle uralle; kehottaa komissiota esittämään erityisen toimintasuunnitelman näiden ongelmien ratkaisemiseksi ja suuntaamaan tulevia terveyteen liittyviä aloitteita sukupuolispesifiseen lääketieteeseen kuten WHO on esittänyt[93];

18. kannustaa komissiota varmistamaan, että uudessa sukupuolten tasa-arvostrategiassa painotetaan enemmän sukupuolten tasa-arvoa kansanterveyden alalla; kehottaa komissiota hyödyntämään lisääntyvää tietämystä seikoista, jotka vaikuttavat hoitotuloksiin, tukemalla uusien ja laadukkaampien eriteltyjen tietojen keruuta sellaisten terveyserojen tunnistamiseksi alaryhmissä, jotka eivät välttämättä muutoin ole havaittavissa väestössä, suunnittelemalla sellaisiin alaryhmiin keskittyviä terveystoimia, joissa eroja esiintyy, ja seuraamalla terveystuloksia suuririskisissä väestönosissa; toteaa, että erityistä huomiota olisi kiinnitettävä raskaana oleviin ja imettäviin naisiin;

19. kehottaa komissiota vastaamaan jatkuviin mielenterveyshaasteisiin, joista naiset ja tytöt sekä syrjäytyneet ryhmät kärsivät, ja kehottaa painokkaasti komissiota huolehtimaan sukupuoliresponsiivisten mielenterveyspalvelujen yleisestä saatavuudesta ja lisäämään investointeja maaseutualueiden terveydenhuoltopalveluihin sekä

---

93 WHO, Gender and health (https://www.who.int/health-topics/gender#tab=tab_1).

kehittämään mukautettavissa olevia ratkaisuja, kuten liikkuvia terveyskeskuksia;

20. kehottaa komissiota puuttumaan EU:n tasolla puutteisiin, eroihin ja esteisiin, jotka heikentävät naisten mahdollisuuksia saada terveydenhuoltoa, heidän kaikessa moninaisuudessaan, mukaan lukien haavoittuvassa asemassa olevat naiset;

21. kehottaa EU:n jäsenvaltioita varmistamaan ja takaamaan keskeisten terveydenhuoltopalvelujen ja lääkkeiden saatavuuden ja kannustaa komissiota lisäämään investointeja sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamiseen terveydenhuoltojärjestelmissä; korostaa, että kaikkien terveydenhuollon ammattilaisten ja terveydenhuollon työntekijöiden koulutukseen olisi sisällyttävä sukupuolitietoinen lähestymistapa; kehottaa komissiota varmistamaan, ettei kenellekään, etenkään vammaisille naisille, tehdä haitallisia, invasiivisia ja peruuttamattomia hoitoja vastoin heidän tahtoaan ja että kaikki vammaisille henkilöille tehtävät lääketieteelliset toimenpiteet perustuvat heidän henkilökohtaiseen, vapaaseen ja kaikilta osin tietoon perustuvaan suostumukseensa;

22. kehottaa painokkaasti komissiota laatimaan kattavan EU:n strategian, jolla vastataan naisten erityisiin terveystarpeisiin kaikissa elämänvaiheissa ja puututaan naisten ja tyttöjen terveyteen vaikuttaviin seikkoihin, myös sisällyttämällä terveys eurooppalaiseen ohjausjaksoon;

23. painottaa, että on tärkeää tehdä yhteistyötä ja vaihtaa parhaita käytäntöjä EU:n tasolla sekä käyttää asiaan liittyviä EU:n varoja tehokkaasti, jotta voidaan vastata terveydenhuollon yhteisiin haasteisiin, ja kehottaa komissiota vahvistamaan asiasta vastaavien yksiköiden välistä yhteistyötä, jotta voidaan varmistaa, että sukupuolten tasa-arvo sisällytetään järjestelmällisesti terveyteen liittyviin aloitteisiin; kehottaa komissiota kannustamaan ja tukemaan jäsenvaltioita sellaisten kansallisten sairausvakuutusjärjestelmien täytäntöönpanossa tai laajentamisessa, jotka tarjoavat kattavaa ja kohtuuhintaista hoitoa;

24. kehottaa komissiota kehittämään sukupuolisensitiivisen lähestymistavan terveydenhuoltoon ja puuttumaan mielenterveyteen, syöpään, endometrioosiin tai äitiysterveydenhuoltoon koskeviin erityiskysymyksiin, joihin liittyy edelleen haasteita; kehottaa komissiota kehittämään yhteisiä äitiyshuoltoa, synnytyksen aikaisia ja sen jälkeisiä kätilöpalveluita sekä vastasyntyneen terveydenhoitoa ja äitiysterveyspalveluja koskevia EU:n laajuisia standardeja, jotta kätilöntoimea koskeva EU:n direktiivi[94] voidaan saattaa ajan tasalle

---

94 Neuvoston direktiivi 80/155/ETY, annettu 21. tammikuuta 1980, kätilöntoimeen ryhtymistä ja kätilöntoimen harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 33, 11.2.1980, s. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1980/155/oj).

kansainvälisten normien mukaisesti ja jotta terveydenhuollon ammattilaiset voivat jakaa alan parhaita käytäntöjä; kehottaa luomaan EU:n kehyksen lääkkeiden turvalliselle käytölle raskauden ja imetyksen aikana;

25. kehottaa komissiota tukemaan terveydenhuoltojärjestelmiä sukupuolisidonnaisia sairauksia koskevien ehkäisystrategioiden laatimisessa, sillä ehkäisy voi kohentaa naisten ja tyttöjen elämänlaatua; kehottaa siksi komissiota toteuttamaan toimenpiteitä, jotka perustuvat ennaltaehkäisyyn ja joilla myös lisätään tietämystä oikeudesta saada terveydenhuoltopalveluja;

26. korostaa tarvetta puuttua alueellisiin eroihin terveydenhuollon saatavuudessa varmistamalla, että maaseudulla, syrjäisillä ja väestökadosta kärsivillä alueilla on saatavilla sukupuoliresponsiivisia terveyspalveluja; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita investoimaan liikkuviin terveydenhuollon yksiköihin, terveydenhuollon etäpalveluihin ja terveydenhuollon ammattilaisten koulutukseen ja lähettämiseen palvelujen puutteesta kärsiville alueille;

27. kehottaa komissiota luomaan kattavan ja sitovan kehyksen ja varmistamaan, että kaikilla EU:ssa on yhtäläinen mahdollisuus saada seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon palveluja, henkilön muuttaja-asemasta tai kotipaikka-asemasta riippumatta; toteaa, että näihin palveluihin ja oikeuksiin kuuluvat kunnioittava ja laadukas synnytys- ja gynekologinen hoito, äitiyshuolto, synnytyksen aikaiset ja sen jälkeiset kätilöpalvelut ja vastasyntyneen terveydenhuolto, perhesuunnittelua koskeva kattava neuvonta ja palvelut, sukupuolenkorjaushoito ja mahdollisuus päästä hedelmöityshoitoihin ja hedelmällisyyteen liittyvään hoitoon, mahdollisuus saada henkilön itse valitsemia turvallisia, kohtuuhintaisia ja nykyaikaisia ehkäisymenetelmiä ja oikeus turvallisiin ja laillisiin aborttihoitopalveluihin (lääkinnällisiin tai kirurgisiin), ikätasolle sopivaan seksuaali- ja ihmissuhdekasvatukseen, sukupuolitautien ehkäisyyn, altistuksen jälkeiseen estolääkitykseen sekä taudin havaitsemis- ja hoitopalveluihin erottamattomana osana henkilön ihmisoikeuksia, joita ilman oikeusvaltioperiaatetta ei voida noudattaa; korostaa, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että nämä palvelut ovat helposti saatavilla, kohtuuhintaisia ja syrjimättömiä; kehottaa komissiota tunnustamaan kaikki naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien loukkaukset sukupuolistuneen väkivallan muodoiksi;

28. korostaa, että kaikissa tasa-arvostrategioissa olisi puututtava kaikkiin naisiin kohdistuvan väkivallan muotoihin, mukaan lukien naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja niitä koskevien oikeuksien taantumuksellinen heikentäminen ja loukkaukset; muistuttaa, että terveydenhuolto ja julkiset palvelut, erityisesti aborttihoidon saatavuus ja psykologinen tuki väkivallan uhreiksi joutuneille naisille, olisi asetettava etusijalle; kehottaa komissiota soveltamaan seuraamuksia tapauksissa, joissa naisten oikeudet

heikkenevät, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia sekä abortin tai seksuaalikasvatuksen saatavuutta koskevat rajoitukset, joiden on katsottava rikkovan EU:n arvoja, ja kehottaa komissiota käynnistämään oikeasuhteisia institutionaalisia toimia, mukaan lukien rikkomusmenettelyt ja rahoitusta koskevat seuraamukset; kehottaa komissiota perustamaan seuranta- ja vastuuvelvollisuusmekanismin, puuttumaan nopeasti sukupuolten tasa-arvoa ja naisten kaikkia oikeuksia, kuten seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia sekä hlbtiq+-henkilöiden oikeuksia, koskevaan taantumukselliseen kehitykseen tai näihin oikeuksiin kohdistuviin uhkiin, sekä hyödyntämään jo käytössä olevia oikeusvaltioperiaatteen tai perusoikeuksien noudattamisen arvioimismekanismeja tai erillistä mekanismia sekä sisällyttämään vuotuiseen oikeusvaltiokertomukseensa erityisen sukupuolistunutta väkivaltaa koskevan alaosion; kehottaa komissiota kannustamaan miehiä osallistumaan aktiivisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien edistämiseen keinona puuttua laajempaan ilmiöön, jossa nuorten naisten ja feminismin vastustus yleistyy miesten keskuudessa;

29. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota sisällyttämään seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeudet, mukaan lukien oikeuden turvalliseen ja lailliseen aborttihoitoon, EU:n perusoikeuskirjaan, kuten parlamentin 11. huhtikuuta 2024 antamassa päätöslauselmassa esitetään;

30. korostaa EU:n kansalaisten laajaa tukea sille, että kaikilla olisi mahdollisuus turvalliseen aborttihoitoon EU:ssa riippumatta siitä, keitä he ovat tai mistä he ovat kotoisin, ja toteaa, että tuen laajuus näkyy muun muassa menestyksekkäässä EU:n kansalaisaloitteessa ”My voice, my choice”, jossa EU:ta kehotetaan hyväksymään lainsäädäntöä, jolla luotaisiin talousmekanismi auttamaan tähän politiikkaan vapaaehtoisesti liittyviä jäsenvaltioita tarjoamaan mahdollisuuden turvalliseen aborttiin kaikille niille, jotka eivät voi sitä nykytilanteessa saada; kehottaa komissiota ryhtymään ripeästi toimiin ja noudattamaan tätä kansalaisaloitteen vaatimusta sekä perustamaan jäsenvaltioiden välisen taloudellisen solidaarisuusmekanismin, jolla varmistetaan, että naiset voivat saada aborttihoitoa EU:ssa;

31. kehottaa komissiota antamaan jäsenvaltioille suosituksia siitä, miten torjua kaikenlaista synnytysväkivaltaa ja gynekologista väkivaltaa, jotka käsittävät monenlaisia laiminlyöviä, halventavia, häiritseviä tai haitallisia käytäntöjä, josta esimerkkinä mainittakoon niin kutsuttu aviomiehen ommel; kehottaa komissiota helpottamaan jäsenvaltioiden välistä keskustelua synnytysväkivallasta ja gynekologisesta väkivallasta ja valtuuttamaan EIGEn kehittämään määrällisiä ja laadullisia indikaattoreita synnytysväkivallan yleisyyden ja esiintymisen mittaamiseksi ja osoittamaan riittävästi määrärahoja sen torjumiseen;

32. kehottaa komissiota antamaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä selkeät ohjeet seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon tarjoamisesta seksuaalisen väkivallan uhreille kansanterveyttä ja ihmisoikeuksia koskevien kansainvälisten normien, muun muassa raiskausten kliinistä hoitoa koskevien WHO:n normien, mukaisesti;

33. toteaa, että hedelmällisyys on keskeinen osa naisten terveyttä, ja korostaa tarvetta puuttua ennakoivasti hedelmällisyyteen liittyviin moninaisiin näkökohtiin ja haasteisiin, kuten hedelmällisyyteen liittyvän terveydenhuollon ja hedelmällisyyshoitojen puutteeseen tai riittämättömiin tieto- ja tukipalveluihin; kehottaa painokkaasti komissiota huolehtimaan siitä, että hedelmällisyyden säilyttämistä koskevat tiedot ovat kaikkien saatavilla;

Sukupuolten tasa-arvo ja naisten vaikutusvallan lisääminen työelämässä

34. kehottaa komissiota seuraamaan riittäviä vähimmäispalkkoja koskevan direktiivin[95] ja palkkauksen läpinäkyvyyttä koskevan direktiivin[96] täytäntöönpanoa, myös siltä osin kuin on kyse tiukkojen palkkaraportointivaatimusten takaamisesta, tehokkaasta oikeussuojakeinojen saatavuudesta palkkasyrjinnän uhreille ja asianmukaisista seuraamuksista, jos sääntöjä ei noudateta, sekä naisten hallintoelinpaikkoja koskevan direktiivin[97] saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja raportoimaan näistä parlamentille; kehottaa komissiota seuraamaan näiden direktiivien asianmukaista ja oikea-aikaista täytäntöönpanoa ja varmistamaan sen, sillä niillä on ratkaiseva merkitys naisille työmarkkinoilla ja ne antavat heille mahdollisuuden nauttia yhtäläisistä oikeuksista ja ehdoista koko uransa ajan;

35. korostaa, että parlamentti vastustaa tiukasti kaikkia yrityksiä peruuttaa palkkauksen läpinäkyvyyttä koskeva direktiivi tai heikentää sitä;

36. kehottaa komissiota edistämään aktiivisesti naisten pääsyä työmarkkinoille ja niillä pysymistä, toteuttamaan toimenpiteitä sukupuolten työllisyys-, palkka- ja eläke-erojen kaventamiseksi sekä investoimaan naisille ja tytöille suunnattuihin elinikäisen oppimisen ohjelmiin; kehottaa komissiota asettamaan EU:n laajuisia tavoitteita, joilla pyritään lisäämään naisten osallistumista työmarkkinoille; pitää tervetulleena EIGEn analyysiä naisten työllistymisen suurimmista

---

95 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2041, annettu 19. lokakuuta 2022, riittävistä vähimmäispalkoista Euroopan unionissa (EUVL L 275, 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj).

96 Direktiivi (EU) 2023/970 (EUVL L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj).

97 Direktiivi (EU) 2022/2381 (EUVL L 315, 7.12.2022, s. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj).

esteistä Euroopassa, kokoaikatyön esteet mukaan luettuina, ja toteaa, että analyysi tarjoaa jäsenvaltioille perustan puuttua naisten työllistymisen rakenteellisiin esteisiin; kehottaa komissiota kannustamaan jäsenvaltioita varmistamaan, että naisilla on yhtäläiset mahdollisuudet päästä työntekijöiden oikeuksia kunnioittaviin työpaikkoihin ja saada kohtuullista palkkaa, muun muassa työehtosopimusneuvottelujen avulla; kehottaa komissiota kannustamaan jäsenvaltioita toteuttamaan tiukkoja toimenpiteitä, joilla asetetaan seuraamuksia yrityksille, joissa miehiä ja naisia kohdellaan eriarvoisesti ja joissa ei noudateta työlainsäädäntöä;

37. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan politiikkatoimia ja rahoitusvälineitä, joilla tuetaan äitiysloman tai hoitovelvollisuuksiin liittyvien pitkittyneiden urakatkosten jälkeen työmarkkinoille palaavia naisia; korostaa aktiivisten työmarkkinatoimenpiteiden, räätälöityjen uudelleenkoulutus- ja täydennyskoulutusohjelmien ja yksilöllisen työnohjauksen merkitystä, ja kehottaa komissiota edistämään työelämään palaaville naisille suunnattuja joustavia ja laadukkaita työllistymismahdollisuuksia ja tukemaan työnantajia niiden tarjoamisessa; korostaa tarvetta puuttua naisten syrjintään työpaikoilla, erityisesti sellaisten naisten syrjintään, joilla on lapsia; kehottaa komissiota varmistamaan, että raskauteen ja äitiyteen perustuvaa syrjintää torjutaan joustavilla työjärjestelyillä, jotka suunnitellaan huolellisesti ja joista tiedotetaan asianmukaisesti; kehottaa komissiota ehdottamaan viipymättä lainsäädäntöä etätyösäännöistä ja oikeudesta olla tavoittamattomissa ja varmistamaan, että tämä tehdään sukupuoliresponsiivisesti ja tavalla, joka ei eriarvoista sukupuolia entisestään; kehottaa komissiota tukemaan sukupuolisensitiivisiä työpaikkoja, jotta voidaan varmistaa, että naisilla, joilla on ei-tarttuvia tauteja, kroonisia sairauksia, vammoja tai vaihdevuodet, on yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet päästä töihin ja pysyä töissä;

38. kehottaa komissiota ehdottamaan lainsäädäntökehystä, jolla torjutaan sukupuolistunutta väkivaltaa työelämässä, ja varmistamaan kaikkien työntekijöiden suojelun sukupuolistuneelta väkivallalta, mukaan lukien työpaikalla tapahtuva häirintä, pelottelu ja kaikenlainen seksuaalinen väkivalta; kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ratifioineet ILO:n yleissopimusta nro 190 väkivallasta ja häirinnästä työpaikalla, ratifioimaan sen ja tunnustamaan oikeuden työelämään, jossa ei esiinny sukupuolistunutta tai muuta väkivaltaa ja häirintää;

39. kehottaa komissiota tehostamaan toimia, joilla puututaan haavoittuvimmassa asemassa olevien naisten, tyttöjen ja intersektionaalista syrjintää kohtaavien henkilöiden syrjintään, kiellettyjä syrjintäperusteita koskevan luettelon mukaisesti, sekä niiden henkilöiden syrjintään, joihin työpaikkojen automatisointi vaikuttaa; muistuttaa, että nämä ryhmät kohtaavat todennäköisemmin erityisiä tai suhteettomia työmarkkinahaasteita, kuten korkea työttömyysaste, matala palkka ja epävarmat työpaikat,

sekä vaikeuksia työsuojelun, äitiysloman ja sosiaaliturvan saamisessa; kehottaa komissiota edistämään ohjelmia, joilla varmistetaan yhtäläiset mahdollisuudet, myös siltä osin kuin on kyse kaikkien syrjintää ja epävarmuutta työmarkkinoilla kohtaavien pääsystä johto- ja päätöksentekotehtäviin; toteaa, että tämä olisi tehtävä muun muassa varmistamalla työsyrjintädirektiivin[98] täytäntöönpano kaikissa jäsenvaltioissa, vahvistamalla tasa-arvoelimiä direktiivin (EU) 2024/1499[99] mukaisesti ja varmistamalla pääsy vähimmäispalkan piiriin yhdenvertaisesti muiden kanssa; korostaa tarvetta kehittää kohdennettuja työllisyys- ja täydennyskoulutusstrategioita yli 55-vuotiaille naisille ja maaseutualueilla tai rakenteellisesti epäedullisessa asemassa olevilla alueilla asuville naisille, joilla on vastassaan moninkertaisia esteitä; kehottaa komissiota tukemaan jäsenvaltioita osallistavan työmarkkinapolitiikan suunnittelussa, muun muassa koheesiopolitiikan välineiden ja Euroopan sosiaalirahasto plussan avulla;

40. kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot pitävät sukupuoliulottuvuuden mielessä eläkejärjestelmiä uudistaessaan ja eläkeikää mukauttaessaan siten, että niissä otetaan huomioon naisten ja miesten erot työjärjestelyissä, mukaan lukien palkattoman työn järjestelyt, ja naisiin kohdistuva suurempi intersektionaalisen syrjinnän riski työmarkkinoilla; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita esittämään kattavan suunnitelman, jolla puututaan sukupuolten eläke-eroon, muun muassa varmistamalla riittävät lastenhoitoon liittyvät tukipalvelut ja pienentämällä ”äitiyden hintaa” sekä kehittämällä naisten taloudellista osaamista ja parantamalla erityisesti naisille annettavaa taloudellista neuvontaa, jotta voidaan kaventaa sukupuolten välistä investointikuilua;

41. kehottaa komissiota tarkastelemaan uudelleen sosiaaliturvaa koskevaa direktiiviä 79/7/ETY[100], jotta voidaan varmistaa, että sillä

---

98 Neuvoston direktiivi 2000/78/EY, annettu 27. marraskuuta 2000, yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista (EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj).

99 Neuvoston direktiivi (EU) 2024/1499, annettu 7. toukokuuta 2024, normeista tasa-arvoelimille, jotka toimivat asioissa, jotka koskevat henkilöiden rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumatonta yhdenvertaista kohtelua, uskonnosta tai vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatonta yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa ja naisten ja miesten yhdenvertaista kohtelua sosiaaliturvaa koskevissa asioissa ja tavaroiden ja palvelujen saatavuuden ja tarjonnan osalta sekä direktiivien 2000/43/EY ja 2004/113/EY muuttamisesta (EUVL L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj).

100 Neuvoston direktiivi 79/7/ETY, annettu 19. joulukuuta 1978, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta

mahdollistetaan myönteisten toimien toteuttaminen ja edistetään sukupuolten eläke-eron umpeen kuromista;

42. korostaa, että nyky-EU:ssa naiset edustavat vain yhtä kolmasosaa yrittäjistä[101], ja painottaa, että tarvitaan kohdennettuja toimia, jotta sukupuolten eroja yrittäjyydessä voidaan kaventaa;

43. kehottaa komissiota laatimaan jäsenvaltioille, yksityiselle sektorille ja kansalaisyhteiskunnalle suuntaviivat, joilla autetaan asettamaan sukupuolten tasa-arvoa koskevia tavoitteita ja laatimaan strategioita, mukaan lukien yhtäläiset johtamismahdollisuudet talouden alalla, myös naisyrittäjille, ja joilla poistetaan esteitä, joiden vuoksi naisten on vaikea perustamaa ja omistaa yrityksiä, jotta voidaan kaventaa sukupuolten välisiä eroja yrittäjyydessä; kehottaa komissiota tukemaan jäsenvaltioita näissä pyrkimyksissä, edistämään sukupuolten tasa-arvoa rahoituksen saannissa ja puuttumaan sitkeään sukupuolten väliseen kuiluun yritysten johtoasemissa ja innovoinnissa;

44. muistuttaa, että sukupuolten välinen kuilu digitaali- ja tekoälyaloilla vinouttaa väistämättä algoritmejä; kehottaa siksi komissiota edistämään sukupuolten tasa-arvoa yrityksissä, joiden toiminta liittyy tekoälyyn ja TVT:hen, muun muassa rahoittamalla naisten vetämiä digitaalialan hankkeita ja kehottamalla asettamaan vähimmäismäärän naistutkijoille tekoälyyn ja tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvissä hankkeissa, joille haetaan rahoitusta; kehottaa komissiota esittämään kohdennettuja aloitteita, joilla tuetaan naisia STEM-tieteissä ja motivoidaan tyttöjä harkitsemaan uraa STEM-aloilla sekä TVT:hen ja tekoälyyn liittyvillä aloilla, muun muassa asettamalla tavoite naistutkijoiden osallistumiselle STEM- ja tekoälyhankkeisiin, jotta voidaan kuroa umpeen alan yleinen osaamisvaje ja kaventaa sukupuolten välisiä eroja; korostaa, että digitaalisessa siirtymässä on tarpeen tarkastella naisten ja haavoittuvien ryhmien etuja; kehottaa komissiota ja Eurostatia tehostamaan sukupuolijakauman seurantaa STEM-ammateissa, esimerkiksi terveydenhuollon ammattilaisten keskuudessa;

45. korostaa, että naisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen yhteiskunnallisina ja taloudellisina toimijoina on sekä eettinen että taloudellinen välttämättömyys ja että tehokkaan ja tasapuolisen ”osaamisunionin” aikaansaamiseksi tarvitaan erityisiä toimia, jotta voidaan poistaa esteet, jotka rajoittavat nykyisellään erityisesti naisten osallistumista työmarkkinoille; kehottaa komissiota edistämään naisten taloudellista toimintaa ja varmistamaan tasa-

---

toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä (EYVL L 6, 10.1.1979, s. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj).

101 Eurochambres, ”Eurochambres Women Entrepreneurs Survey 2025 – Unveiling insights from the women entrepreneurs”, https://www.eurochambres.eu/publication/eurochambres-women-entrepreneurs-survey-2025-unveiling-insights-from-the-women-entrepreneurs/.

arvon kaikilla tasoilla kaikkien työelämässä EU:ssa, sillä se hyödyttää eurooppalaista yhteiskuntaa, taloutta ja työelämää ja koska sukupuolten tasa-arvo on edellytys Euroopan menestykselle, kilpailukyvylle ja kestävälle kasvulle; kehottaa komissiota varmistamaan, että sääntelyn yksinkertaistamista koskevat ehdotukset eivät ole ristiriidassa sukupuolten tasa-arvon saavuttamista koskevan tavoitteen kanssa;

46. huomauttaa, että unionin oikeudessa vahvistettua sama palkka samasta työstä tai samanarvoisesta työstä -periaatetta on sovellettava käytännössä; kehottaa komissiota puuttumaan systeemisiin palkkaeroihin, jotka johtuvat naisvaltaisten alojen, kuten hoito-, terveydenhuolto-, koulutus- ja vähittäiskauppa-alan, työn arvostuksen puutteesta ja aliarvoinnista; kehottaa toteuttamaan sitovia EU:n toimenpiteitä, joilla varmistetaan myös sama palkka samanarvoisesta työstä ja parannetaan työoloja ja -ehtoja aliarvostetuilla naisvaltaisilla aloilla; kehottaa siksi komissiota tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten kanssa sukupuolineutraalien työn arviointivälineiden ja -kriteerien kehittämiseksi, jotta ’työn arvo’ voidaan määritellä ja sitä voidaan vertailla EU:n laajuisesti ja varmistaa naisvaltaisilla aloilla tehdyn työn oikeudenmukaisempi arvostus ja palkkaus; toteaa, että tämä olisi tehtävä varmistamalla oikeus työehtosopimusneuvotteluihin, vahvistamalla työsuojelutarkastuksia ja takaamalla naispuolisten työntekijöiden edustus työmarkkinaosapuolten vuoropuhelussa;

47. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita puuttumaan tehokkaasti sukupuolten välisiin jatkuviin palkkaeroihin, muun muassa kohdistamalla ESR+:n varoja tukemaan sukupuolistereotypioiden torjuntaa koulutuksessa ja työvoimaneuvonnassa sekä edistämällä yksityisen ja julkisen sektorin monimuotoisuutta koskevia sitoumuksia ja aloitteita;

Naisten köyhyys

48. kehottaa komissiota varmistamaan, että tuleva köyhyydentorjuntastrategia on sukupuoliresponsiivinen keskittymällä erityisesti naisten rakenteelliseen köyhyyteen; kehottaa painokkaasti komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan taloudellisia ja sosiaalisia toimenpiteitä, joilla torjutaan naisten köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä, erityisesti siltä osin kuin on kyse säällisten asuinolojen, energian ja liikenteen kohtuuhintaisesta saatavuudesta; korostaa, että säälliset ja kohtuuhintaiset asuinolot ovat perusoikeus, jota on suojeltava ja jota on pidettävä muiden perusoikeuksien toteutumisen ennakkoedellytyksenä; muistuttaa, että asuinoloihin liittyvä eriarvoisuus pakottaa monet naiset elämään ala-arvoisissa ja vaarallisissa oloissa ja että he ovat vaarassa joutua asunnottomiksi ja väkivallan uhreiksi; kehottaa komissiota ottamaan tämän huomioon tulevassa kohtuuhintaista asumista koskevassa EU:n suunnitelmassaan ja kiinnittämään erityistä huomiota sukupuolistuneen väkivallan uhrien asuntotarpeisiin ja riittäviin

hätämajoitusvalmiuksiin; korostaa, että jäsenvaltioiden olisi turvattava tehokkaasti kaikille sosiaaliturvan ja asunnon saatavuus, ja kehottaa komissiota edistämään tätä jatkuvasti; kehottaa komissiota jatkamaan kuukautisköyhyyden torjuntaa, ja toteaa, että sillä viitataan kuukautistuotteiden ja -palvelujen riittämättömään saatavuuteen ja että se vaikuttaa arviolta kymmeneen prosenttiin EU:n väestöstä, jolla on kuukautiset, sekä huomauttaa, että se vaikuttaa kohtuuttomasti syrjäytyneisiin ja haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin ja rajoittaa heidän osallistumistaan sosiaaliseen elämään sekä koulutukseen ja työelämään; kehottaa komissiota varmistamaan, että kuukautistuotteet ovat helposti saatavilla sekä käynnistämään ensimmäisenä toimena direktiivin 2004/113/EY tarkistamisen, ja toteaa, että tämän tarkoituksena on poistaa kuukautistuotteiden arvonlisävero ja perusteettomat hintaerot, joita kutsutaan usein ”pinkiksi veroksi” (”pink tax”) ja joiden vuoksi naisille markkinoitavat terveydenhuoltotuotteet ja -palvelut ovat kalliimpia;

Naisten oikeudet ja sukupuolten tasa-arvo koulutuksessa ja digitaalisessa ympäristössä

49. korostaa, että on tärkeää varmistaa tyttöjen mahdollisuuden saada laadukasta koulutusta, sillä se on edellytys sukupuolten tasa-arvolle, naisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiselle ja heidän oikeuksiensa täysipainoiselle toteutumiselle; kehottaa komissiota varmistamaan sukupuolten tasapuoliset mahdollisuudet opiskella kaikilla koulutustasoilla ikään katsomatta, edistämään sukupuolten tasa-arvoa ja murtamaan sukupuolistereotypioita ja haitallisia yhteiskunnallisia normeja sekä tukemaan erityisesti haavoittuvimmassa asemassa olevia naisia, tyttöjä ja intersektionaalista syrjintää kohtaavia henkilöitä heidän koulutustaipaleellaan; kehottaa komissiota varmistamaan, että osaamisunionissa puututaan sukupuolten epätasapainoon ja tähdätään kaikkien henkilöiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen kaikkialla EU:ssa;

50. kehottaa komissiota panostamaan opettajien ammatilliseen kehitykseen, jotta sukupuolistereotypioiden torjuntaa tehostettaisiin aina varhaiskasvatuksesta, aikuiskoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja työssäoppimiseen kaikilla virallisilla ja epävirallisilla koulutusväylillä, sekä antamaan kustantajille ohjeita, jotta oppimateriaaleista poistettaisiin sukupuolivinoumia; kehottaa komissiota kannustamaan kaikkia koulutusalalla työskenteleviä, myös epävirallisella ja vapaaehtoisella koulutussektorilla työskenteleviä, pakollisten koulutusohjelmien sekä turvallisen infrastruktuurin, luottamuksellisten raportointimekanismien ja kurinpitotoimien käyttöönottoon;

51. kehottaa komissiota ottamaan huomioon, että suostumukseen perustuva, kattava, tieteellisesti paikkansapitävä ja ikätasolle sopiva seksuaali- ja ihmissuhdekasvatus, joka perustuu ihmisoikeuksiin ja

sukupuolten tasa-arvoon, on keskeinen osa sukupuolistereotypioiden murtamista ja haitalliseen käyttäytymiseen puuttumista, sekä laatimaan tällaista koulutusta koskevat EU:n suuntaviivat jäsenvaltioille; toteaa, että olisi pyrittävä antamaan nuorille tietoa ruumiillisesta itsemääräämisoikeudesta, terveistä suhteista, lisääntymisterveydestä sekä sukupuolistuneen väkivallan ja syrjinnän ehkäisemisestä; korostaa, että alaikäisiä on tärkeää suojella verkossa väkivaltaiselta ja haitalliselta pornografiselta sisällöltä;

52. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä ja kaventamaan sukupuolten välistä kuilua, erityisesti STEM-aloilla sekä tekoäly- ja digitaalialalla edistämällä yhdennettyä strategiaa, jolla vahvistetaan naisten ja tyttöjen koulutusta näillä aloilla varhaisesta iästä alkaen; korostaa, että tällaiseen strategiaan olisi sisällyttävä aloitteita, joilla pyritään motivoimaan naisia ja tyttöjä siirtymään STEM-urapoluille, ja kehottaa komissiota varmistamaan, että naisilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua näitä aineita koskeville ammatillisen koulutuksen kursseille, työharjoitteluihin ja tietämyksen lisäämiseen tähtääville kursseille siten, että edistetään koulutusta ja elinikäistä oppimista, levitetään onnistuneita ja osallistavia koulutusta koskevia hyviä käytäntöjä, tuetaan naispuolisia roolimalleja ja kannustetaan naisia hankkimaan tietoja ja kehittämään taitoja, jotka ovat välttämättömiä, jotta heillä olisi yhtäläiset mahdollisuudet työllistyä kehittymässä oleville aloille, kuten digitaalialalle, vihreän siirtymän aloille ja talouden alalle ja yleisemmin liike-elämään, ja kehottaa lisäksi asettamaan etusijalle monimuotoisuuden ja osallisuuden STEM-aineissa; toteaa, että myös poikia olisi kannustettava suuntautumaan koulutus-, terveys- ja hyvinvointialalle; korostaa, että digitaaliteknologiasta ja -alustoista on tulossa keskeisiä välineitä naisten ja tyttöjen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen tarjoamisessa sekä monissa työnvalintaprosesseissa; pitää valitettavana teknologian epäyhtäläisten käyttömahdollisuuksien kielteisiä vaikutuksia, jotka voivat haitata naisten ja tyttöjen digitaalisen lukutaidon kehittymistä; kehottaa komissiota varmistamaan, että puutteet teknologian käyttömahdollisuuksissa eivät vaikuta suhteettomasti naisiin ja tyttöihin heidän kaikessa moninaisuudessaan;

53. kehottaa komissiota ylläpitämään ja kehittämään edelleen nollatoleranssipolitiikkaa kaikkia sukupuolistuneen väkivallan muotoja vastaan digitaalisessa ympäristössä; muistuttaa, että ilman suostumusta tapahtuva intiimin materiaalin jakaminen, myös siltä osin kuin on kyse syvävääreennöksistä, verkkoahdistelusta, verkkohäirinnästä ja verkossa tapahtuvasta väkivaltaan tai vihaan (vihapuhe) yllyttämisestä, on kriminalisoitu naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin (EU) 2024/1385 nojalla ja että näiden rikosten määritelmät olisi pantava asianmukaisesti täytäntöön jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä; kehottaa lisäämään EU:n laajuista yhteistyötä sukupuolistuneiden digitaalirikosten, kuten verkkohäirinnän ja manipuloidun mediasisällön suostumuksettoman levittämisen,

havaitsemisessa ja niihin perustuvissa syytetoimissa; korostaa digitaalisen rikostutkinnan rajatylittävien valmiuksien ja oikeusalan koulutuksen tarvetta; kehottaa komissiota seuraamaan ja kehittämään edelleen politiikkaa, joka koskee muunlaista, erityisesti tyttöihin ja hlbtiq+-nuoriin kohdistuvaa, sukupuolistunutta verkkoväkivaltaa;

54. kehottaa komissiota sisällyttämään ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja suojatoimia kaikille digitaalipolitiikan aloille ja kiinnittämään erityistä huomiota sukupuolten tasa-arvoon, sukupuolistuneeseen väkivaltaan ja ihmisoikeuksiin sekä alaikäisten suojeluun verkossa; kehottaa komissiota varmistamaan, että nykyisten välineiden, kuten digipalvelusäädöksen, mukaan lukien sen käytännesäännöt ja tekoälysäädös, mukaisia riskinarviointia ja -lieventämistä koskevia velvoitteita noudatetaan kaikilta osin, ja laatimaan samalla uusia toimintapoliittisia ehdotuksia esimerkiksi eurooppalaisen demokratian kilven ja digitaalista oikeudenmukaisuutta koskevan säädöksen puitteissa; kehottaa valvomaan julkisesti sukupuolistunutta väkivaltaa koskevia vuotuisia riskinarviointeja sekä erittäin suurten verkkoalustojen ja erittäin suurten verkossa toimivien hakukoneiden käyttöön ottamia lieventäviä toimenpiteitä, jotta voidaan helpottaa tätä ilmiötä koskevaa tutkimusta ja lisätä siihen liittyvää tietämystä;

55. kehottaa komissiota kiinnittämään erityistä huomiota tapoihin, joilla algoritmit voivat toistaa ja vahvistaa seksististä tai halventavaa sisältöä, ja toteuttamaan tämän siten, että lisätään läpinäkyvyyttä ja eristetään tekoälyllä luotua dataa sukupuolen perusteella, jotta voidaan tunnistaa syrjinnän malleja; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan käyttöön politiikkatoimia ja toteuttamaan koulutus- ja tiedotusohjelmia, joilla pyritään ehkäisemään sukupuolistunutta väkivaltaa, tunnistamaan se ja reagoimaan siihen, erityisesti nuorten keskuudessa; kehottaa komissiota investoimaan tutkimukseen, jolla seurataan sukupuolten tasa-arvoa tiedotusvälineissä ja digitaaliteollisuudessa, myös intersektionaalisesta näkökulmasta;

Yksityis- ja työelämän yhteensovittaminen sekä sukupuolten epätasa-arvoon puuttuminen hoidon tarjoamisessa

56. kehottaa komissiota varmistamaan, että hoidon ja hoivan antamista ja sen saamista koskeva oikeus toteutuu käytännössä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteen 18 mukaisesti; korostaa, että hoivatyön arvo on tunnustettava, siitä on saatava korvaus ja sitä on tuettava, myös julkisena hyödykkeenä, ja kehottaa perustamaan laadukkaita, kohtuuhintaisia ja helposti saatavilla olevia hoitojärjestelmiä, joilla varmistetaan sekä hoidettavien että hoitotyöntekijöiden ihmisarvo;

57. kehottaa siksi komissiota kehittämään eurooppalaisesta hoito- ja hoivastrategiasta kattavan eurooppalaisen hoitoa ja hoivaa koskevan

ohjelman, jossa käsitellään sekä virallisia hoitajia että omaishoitajia (molemmat enimmäkseen naisia) ja johon kuuluu sitovia lainsäädäntö- ja rahoitusvälineitä, jotta voidaan investoida helposti saatavilla oleviin, kohtuuhintaisiin ja laadukkaisiin lastenhoitopalveluihin, iltapäivätoiminnan koulutusohjelmiin ja pitkäaikaishoitopalveluihin ja varmistaa, että kaikilla on mahdollisuus saada niitä; toteaa jälleen, että hoitoa ja hoivaa koskevaan ohjelmaan olisi sisällyttävä oikeuksiin perustuva lähestymistapa hoitoon ja hoivaan ja että hoito- ja hoivainfrastruktuurin rahoitus olisi toteutettava progressiivisen verotuksen ja julkisten varojen keinoin; korostaa, että tarvitaan EU:n ja kansallisen tason politiikkaa, joka mahdollistaa omaishoitajille taloudellisen tuen ja hengähdystauon hoitovastuista, koulutusta sekä pääsyn eläke- ja terveydenhuoltojärjestelmiin, jotta voidaan lieventää hoitotyön haitallisia vaikutuksia naisten urakehitykseen ja taloudelliseen riippumattomuuteen; kehottaa komissiota lisäämään investointeja työolojen ja -ehtojen sekä terveyden ja turvallisuuden parantamiseksi hoitoalalla, jolla suurin osa työntekijöistä on naisia;

58. kehottaa komissiota helpottamaan laillisia väyliä virallistaa sellaisten hoivatyötä tekevien muuttajanaisten asema, joihin intersektionaalinen syrjintä vaikuttaa suhteettomasti, tunnustamaan heidän pätevyytensä ja heidän merkittävän panoksensa EU:n hoitojärjestelmiin, tarjoamaan laadukkaita työpaikkoja tulevan laadukkaisiin työpaikkoihin johtavan etenemissuunnitelman mukaisesti sekä varmistamaan heille oikeudenmukaiset työolot ja -ehdot edistämällä yhtäläisiä mahdollisuuksia hoitoalalla;

59. kehottaa komissiota vaatimaan jäsenvaltioita varmistamaan, että työ- ja yksityiselämän tasapainottamista koskeva direktiivi ja siihen sisältyvät toimenpiteet saatetaan nopeasti ja kaikilta osin osaksi kansallista lainsäädäntöä; kehottaa lisäksi komissiota ottamaan käyttöön direktiivissä säädetyt vankat täytäntöönpano-, seuranta- ja vuotuiset raportointimekanismit ja käynnistämään tarvittaessa rikkomusmenettelyjä ja muita täytäntöönpanon valvontaa koskevia toimenpiteitä, joilla varmistetaan direktiivin täysipainoinen noudattaminen, ja myöntämään kohdennettua rahoitusta seuraavasta monivuotisesta rahoituskehyksestä sekä ehdottamaan pitkäaikaishoitopalveluille EU:n tason laatustandardeja, jotka koskevat muun muassa henkilöstöä, koulutusta ja laadunvarmistusta; kehottaa komissiota tarkistamaan työ- ja yksityiselämän tasapainottamista koskevaa direktiiviä, jotta voidaan varmistaa sen tarkoituksenmukaisuus ja vahvistaa sitä kehittämällä ja laajentamalla edelleen äitiys- ja isyysvapaata ja jaettua vanhempainvapaata sekä parantamalla toisen vanhemman kannustimia jäädä vanhempainvapaalle, ja toteaa, että tämä suojaisi vanhempia edelleen ja helpottaisi palkkatyön ja hoitovelvollisuuksien yhteensovittamista; kehottaa komissiota pidentämään palkallisia äitiys- ja isyyslomia eri jäsenvaltioissa, edistämään ei-siirrettäviä vanhempainvapaita ja hyväksymään toimenpiteitä, jotta

hoitovelvollisuuksia voidaan jakaa uudelleen sekä kotitalouksissa että valtion ja perheiden välillä;

60. korostaa, että riittämätön liikenneinfrastruktuuri, julkisen liikenteen yhteyksien puute ja liian kalliit liikkuvuusvaihtoehdot muodostavat sukupuolittuneen rakenteellisen esteen naisten työllistymiselle, koulutukselle, terveydenhuollolle ja hoitopalveluille, erityisesti maaseutualueilla, syrjäisillä alueilla ja pienituloisilla alueilla; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita asettamaan etusijalle investoinnit osallistaviin, turvallisiin, kohtuuhintaisiin ja kestäviin liikennejärjestelmiin, joissa otetaan huomioon naisten erityiset liikkumismallit ja -tarpeet, osana laajempia toimia liikenneköyhyyden vähentämiseksi ja alueellisen tasa-arvon edistämiseksi;

61. korostaa, että EU:ssa on pantava täytäntöön ”tasavertainen tulonsaaja – tasavertainen huoltaja” -malli, jotta sukupuolten tasapuolisempi osallistuminen hoitovelvollisuuksiin toteutuu kaikkien EU:n jäsenvaltioiden osalta ja EU:n toimielimissä; kehottaa edistämään voimakkaasti työ- ja yksityiselämän tasapainottamista koskevalla direktiivillä käyttöön otettua isyysvapaata sekä lisäämään tietämystä siitä, että työ- ja yksityiselämän tasapainottamistoimenpiteet sekä työllisyys-, palkka- ja eläke-eroja lisäävä hoitovastuun epätasainen jakaantuminen sukupuolten välillä ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa; korostaa, että hoitovelvollisuudet eivät saa olla este naisten urakehitykselle;

62. kehottaa viettämään työn ja yksityiselämän yhteensovittamisen eurooppalaista teemapäivää vuosittain 20. maaliskuuta eli kevätpäiväntasauksena, jolloin päivä ja yökin ovat symbolisesti yhtä pitkiä;

Ilmasto, ympäristö ja sukupuolten tasa-arvo

63. korostaa ympäristön pilaantumisen haitallisia vaikutuksia naisten ja tyttöjen terveyteen, erityisesti siltä osin kuin on kyse per- ja polyfluorattujen alkyyliyhdisteiden (PFAS) vaikutuksista, ja kehottaa komissiota lisäämään tietämystä näistä yhteyksistä ja varmistamaan koordinoidun ja kattavan lähestymistavan ilmastonmuutoksen ja sukupuolten tasa-arvon väliseen yhteyteen sen kaikessa työssä sekä panemaan täytäntöön politiikkatoimia, joilla estetään ympäristön jatkuva tuhoutuminen ja naisten, tyttöjen ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien terveyden jatkuva heikkeneminen;

64. korostaa, että ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa olisi tulkittava niiden laajimmassa merkityksessä ja niitä olisi tarkasteltava ihmiskeskeisestä näkökulmasta, joka kattaa sosiaaliset, koulutukselliset, ympäristöön liittyvät ja kulttuuriset ulottuvuudet sekä sosiaalisen ja ilmasto-oikeudenmukaisuuden, jotka kaikki edellyttävät vahvoja demokratioita ja yhdenvertaisuutta, sukupuolten tasa-arvo mukaan luettuna; korostaa, että naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskeva toimintaohjelma on pantava täytäntöön EU:n

yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) keskeisenä periaatteena, ja toteaa jälleen, että tämä on otettava huomioon kaikessa YUTP:hen liittyvässä rahoituksessa samalla, kun otetaan huomioon laajemmat turvallisuusnäkökohdat; kehottaa komissiota arvioimaan edistymistä naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman täytäntöönpanossa EU:n tasolla ja esittelemään päätelmänsä neuvostolle ja Euroopan parlamentille; kehottaa komissiota esittämään kartoituksen pohjalta seurantasuunnitelman vuosien 2019–2024 naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevalle toimintaohjelmalle niin, että sitä mukautetaan ja laajennetaan koskemaan muuttuvia konflikteja ja uusia uhkia, sekä esittämään toimia, joilla saavutetaan sukupuolijakaumaltaan tasapainoinen ja sukupuoliresponsiivinen johtajuus EU:n päätöksenteon tasoilla; kehottaa edistämään YK:n päätöslauselman 1325 täytäntöönpanoa naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien (NAP 1325-IV) avulla ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään naisten rekrytointia, työssä pysymistä ja urakehitystä kansallisissa asevoimissa ja siviilioperaatioissa sekä sisällyttämään sukupuolinäkökulmat turvallisuus- ja puolustuspolitiikan päätöksentekoon, suunnitteluun ja täytäntöönpanoon;

65. kehottaa komissiota varmistamaan johdonmukaisen ja kestävän budjetoinnin kaikille sukupuoleen liittyville toimille EU:n puolustus- ja turvallisuusalalla naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan EU:n toimintasuunnitelman mukaisesti; korostaa, että yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) operaatioissa sukupuoleen liittyville toimille tarvitaan erityistä rahoitusta, mukaan lukien erityinen budjettikohta sukupuolten tasa-arvoasioiden neuvonantajille YTPP-siviilioperaatioissa;

66. korostaa, että kriisit, kuten aseelliset konfliktit, aluemiehitykset, luonnonkatastrofit ja humanitaariset kriisit, energiaköyhyys, ilmastonmuutos ja elinkustannuskriisi, lisäävät eriarvoisuutta entisestään; toteaa, että feministisiä, hlbtiq+-henkilöitä edustavia sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia ajavia ihmisoikeuksien puolustajia, jotka työskentelevät näiden kysymysten parissa, on suojeltava erityisillä mekanismeilla, erityisesti maissa, joissa demokratia taantuu; kehottaa komissiota lisäämään kriisinhallinnan, varautumisen ja turvallisuuden tulevaan vuoden 2025 jälkeiseen sukupuolten tasa-arvostrategiaan;

67. kehottaa komissiota tarkastelemaan uudelleen nykyisen sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan toimintasuunnitelman (GAP III) täytäntöönpanon edistymistä ja jatkamaan sellaisen mekanismin täytäntöönpanoa, jolla voidaan jäljittää kumppanimaihin kohdennetun ja maksetun sukupuolten tasa-arvon tukemiseen liittyvän EU:n rahoituksen määrä, ja raportoimaan siitä GAP III -toimintasuunnitelman välityksellä; kehottaa komissiota pitämään yllä suunnitelman nopeaa täytäntöönpanotahtia ja korkeaa tavoitetasoa sekä aloittamaan valmistelut vuoden 2027 jälkeiselle sukupuolten

tasa-arvon edistämistä koskevalle seuraavalle toimintasuunnitelmalle (GAP IV), jotta voidaan varmistaa sen oikea-aikainen hyväksyminen, muun muassa varaamalla suunnitelman täytäntöönpanolle riittävästi rahoitusta tulevassa monivuotista rahoituskehystä 2028–2034 koskevassa ehdotuksessa; korostaa, että GAP III:n pääperiaatteiden – ihmisoikeuksiin perustuvan lähestymistavan, joka pitää sisällään seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeudet, intersektionaalisuuden ja sukupuolijärjestystä muuttavan lähestymistavan – olisi oltava erottamaton osa GAP IV:tä ja että niiden konkreettista täytäntöönpanoa olisi vahvistettava; kehottaa komissiota lisäämään poliittista ja taloudellista tukea sukupuolten tasa-arvoa koskeville aloitteille ja YK:n järjestöille, kuten UN Women -järjestölle ja YK:n väestöohjelmarahastolle (UNFPA) ja keskittymään erityisesti UNFPA:n hankintakumppanuuteen;

68. kehottaa komissiota perustamaan kolmansissa maissa sijaitsevien EU:n diplomaattiedustustojen kautta erityisen tukipalvelun, jonka nimenomaisena toimeksiantona on tukea naisten oikeuksien puolustajia ja naisten oikeuksia ajavia järjestöjä maailmanlaajuisesti keinona torjua sukupuolten tasa-arvoa vastustavia liikkeitä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vahvistamaan sitoutumisensa sukupuolten tasa-arvoon ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen maailmanlaajuisesti ja lisäämään naisjärjestöjen rahoitusta, erityisesti globaalissa etelässä ja alueilla, joilla sukupuolten tasa-arvo on uhattuna, jotta voidaan paikata naisten oikeuksia ajaville järjestöille annetussa kehitysavussa olevia puutteita, jotka johtuvat Yhdysvaltain kehitysyhteistyöviraston (USAID) avun leikkauksista;

69. kehottaa komissiota takaamaan sukupuolten tasa-arvoa koskevien sisäisten ja ulkoisten politiikkatoimien yhdenmukaisuuden, erityisesti tulevassa vuoden 2025 jälkeisessä sukupuolten tasa-arvostrategiassa (GAP III ja GAP IV), ja varmistamaan, että niitä koordinoidaan kaikkien muiden asiaankuuluvien nykyisten ja tulevien strategioiden, kehysten ja toimintasuunnitelmien, kuten EU:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan strategian 2021–2030, romanien tasa-arvoa, osallisuutta ja osallistumista koskevan EU:n strategiakehyksen, uhrien oikeuksia koskevan EU:n strategian, hlbtiq-strategian ja EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelman, kanssa; kehottaa komissiota varmistamaan avoimuuden lisäämisen ja sidosryhmien osallistumisen kaikkien sukupuoleen liittyvien aloitteiden täytäntöönpanoon sekä ottamaan parlamentin järjestelmällisemmin mukaan näiden toimien valvontaan ja arviointiin;

Kansalaisyhteiskunnan ja naisten oikeuksia ajavien järjestöjen suojeleminen ja sukupuolten tasa-arvoa vastustavien liikkeiden torjunta

70. panee huolestuneena merkille naisiin, hlbtiq+-henkilöihin, rotuvähemmistöihin tai etnisiin vähemmistöihin ja muihin

syrjäytyneisiin ryhmiin kohdistuvien viharikosten ja vihapuheen hälyttävän lisääntymisen ja korostaa oikeusvaltioperiaatteen ja demokraattisten normien rapautumisen ja perusoikeuksien, erityisesti naisten ja vähemmistöjen oikeuksien, loukkausten välistä yhteyttä; korostaa, että suojatoimien epäjohdonmukainen täytäntöönpano kaikissa jäsenvaltioissa johtaa riittämättömään suojeluun ja altistaa tietyt ryhmät suuremmalle syrjinnän ja väkivallan riskille; on huolissaan siitä, että joissakin jäsenvaltioissa ei ole edistytty tasa-arvoa ja syrjinnän torjuntaa koskevien lakien täytäntöönpanossa, ja kehottaa komissiota puuttumaan tähän vuoden 2025 jälkeisessä sukupuolten tasa-arvostrategiassa; suhtautuu myönteisesti horisontaalisen syrjinnän vastaisen direktiivin peruuttamista koskevan päätöksen kumoamiseen ja kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään lainsäädännön viipymättä;

71. kehottaa painokkaasti komissiota varmistamaan kattavan seuranta- ja vastuuvelvollisuusmekanismin, jotta voidaan puuttua nopeasti demokratian, naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon jatkuvaan heikentymiseen, myös siltä osin kuin on kyse seksuaali- ja lisääntymisterveydestä ja -oikeuksista, sekä hlbtiq+-henkilöiden oikeuksista, jotka liittyvät kiinteästi toisiinsa; kehottaa komissiota hyödyntämään nykyisiä mekanismeja oikeusvaltioperiaatteen tai perusoikeuksien noudattamisen arvioinnissa ja kehittämään asteittain erityismekanismin, joka sisältää kaikki SEU 2 artiklan mukaiset unionin arvot, kuten demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, perusoikeudet ja ihmisoikeudet, naisten oikeudet mukaan luettuina, ja joka toimii komission, parlamentin ja neuvoston välisen toimielinten sopimuksen nojalla ja jolla varmistetaan yhtenäinen lähestymistapa vuotuiseen seurantaan kaikissa jäsenvaltioissa ja selkeä yhteys konkreettisiin unionin toimenpiteisiin tapauksissa, joissa puutteita ei ole korjattu; toteaa, että kaikissa taantumisen torjuntaan tähtäävissä toimenpiteissä olisi otettava huomioon intersektionaalinen näkökulma; kehottaa komissiota tutkimaan perusteellisesti sukupuolten tasa-arvoa vastustavia liikkeitä, jotta saadaan syvällisempää tietoa niiden nykyisistä toimista ja rahoitusstrategioista; korostaa, että tämän dynamiikan ymmärtäminen on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan turvata nykyaikainen, osallistava ja suvaitsevainen Eurooppa;

72. korostaa erittäin huolestuneena niin kutsutun manosfäärin laajenemista; huomauttaa, että sosiaalisen median alustojen käyttämät algoritmit tehostavat naisvihamielisen äärisisällön leviämistä; kehottaa komissiota tutkimaan erittäin suuria verkkoalustoja, jotka eivät noudata haitallisen sisällön poistamista koskevia velvoitteitaan, ja määräämään niille seuraamuksia; kehottaa komissiota selvittämään kasvavia eroja nuorten miesten ja naisten suhtautumisessa sukupuolten tasa-arvoon, arvioimaan niiden yhteiskunnallisia vaikutuksia, erityisesti verkkoympäristöissä, ja kehittämään toimenpiteitä, joilla puututaan poikien ja nuorten miesten naisvihamielisten ja äärioikeistolaisten arvojen yleistymiseen sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien suhteen ja joilla

torjutaan niitä; kehottaa siksi komissiota edistämään kattavaa ja ikätasolle sopivaa seksuaali- ja ihmissuhdekasvatusta kouluissa, vahvistamaan kriittistä medialukutaitoa, torjumaan sukupuoliin liittyvää väärää tietoa ja disinformaatiota sekä puuttumaan sukupuolistereotypioihin; korostaa tarvetta syventää ymmärrystä incel-ilmiöstä ja -ideologiasta ja painottaa ennaltaehkäisyn merkitystä aktiivisemmilla politiikoilla, joilla torjutaan incel-ilmiötä ja -ideologiaa ja niiden narratiiveja sekä puututaan niiden taustalla mahdollisesti oleviin mielenterveysongelmiin ja turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin;

73. muistuttaa kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden, erityisesti naisten oikeuksia ajavien järjestöjen ja naisten ihmisoikeuksien puolustajien, mukaan lukien humanitaarisen alan järjestöt, ratkaisevasta ja välttämättömästä roolista terveeseen demokratiaan kuuluvassa hallitusjärjestelmän osien keskinäisessä valvonnassa sekä sukupuolten tasa-arvon, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien puolustamisessa ja edistämisessä erityisesti poliittisten, sosiaalisten ja institutionaalisten vastaliikkeiden aikana; kehottaa komissiota antamaan tunnustusta kansalaisyhteiskunnan organisaatioille, naisten ihmisoikeuksia ajaville järjestöille ja puolustajille sekä feministisille, hlbtiq+-henkilöiden oikeuksia ajaville sekä seksuaali- ja lisääntymisoikeuksia ajaville liikkeille ja suojelemaan, turvaamaan ja tukemaan niitä, sillä ne ovat välttämättömiä edistettäessä osallistavia poliittisia uudistuksia, kyseenalaistettaessa syrjiviä käytäntöjä ja aktivoitaessa yhteisöjä puolustamaan perusoikeuksia EU:ssa ja maailmanlaajuisesti; panee merkille, että ne joutuvat yhä useammin äärioikeistolaisten ja oikeuksia vastustavien toimijoiden kohteeksi; kehottaa komissiota sisällyttämään naisten oikeuksien, sukupuolten tasa-arvon ja syrjimättömyyden parissa työskentelevien kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden suojelua ja tukea koskevia toimia ja suosituksia horisontaalisena pilarina EU:n politiikkaan ja vuoden 2025 jälkeiseen sukupuolten tasa-arvostrategiaan;

74. kehottaa komissiota varmistamaan naisten oikeuksia ajaville järjestöille kestävän ja helposti saatavilla olevan rahoituksen, myös seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen kautta, sekä ylläpitämään ja vahvistamaan sitoutumistaan kansalaisyhteiskunnan tukemiseen kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelman kautta muun muassa taloudellisesti ja varmistamaan, että ohjelmalla voidaan edelleen jämäkästi torjua oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvia uusia uhkia; kehottaa komissiota erityisesti säilyttämään kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelman itsenäisenä suoran hallinnoinnin alaisena ohjelmana ja lisäämään merkittävästi sen rahoitusta, jotta voidaan vastata alirahoitettujen kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden tarpeisiin sekä kansalaistoimintaympäristöön ja EU:n arvoihin kohdistuviin kasvaviin uhkiin ja haasteisiin; kehottaa komissiota säilyttämään sukupuolten tasa-arvoa ja naisten oikeuksia, myös seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia, koskevan ohjelmaosion sekä Daphne-lohkon kaltaiset erityiset osiot, ja toteaa, että Daphnen olisi

säilyttävä itsenäisenä ohjelmana, jolla on erillinen budjettikohta uudessa monivuotisessa rahoituskehyksessä, jotta sukupuolistunutta väkivaltaa ja syrjintää, mukaan lukien hlbtiq-henkilöihin kohdistuva väkivalta ja syrjintä, voidaan torjua;

75. huomauttaa, että merkittävä osa rahoituksesta, jolla edistetään sukupuolten tasa-arvoa vastustavien liikkeiden kasvua kaikkialla EU:ssa, on peräisin ulkomaisilta toimijoilta; muistuttaa, että kaikessa rahoituksessa on noudatettava SEU 2 artiklassa ja perusoikeuskirjassa vahvistettuja unionin yhteisiä arvoja ja varmistettava, että taloudellinen tuki vahvistaa EU:n demokraattisia arvoja; kehottaa komissiota tarkistamaan ja arvioimaan kaikkea nykyistä rahoitusta sukupuoliresponsiivisella tavalla ja vahingon välttämisen periaatetta noudattaen, jotta voidaan varmistaa, että EU:n varoja ei käytetä demokratian ja sukupuolten tasa-arvon vastaisiin tavoitteisiin ja hankkeisiin; kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti sellaisten yhteistyössä hallinnoitavien varojen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa, joilla on tarkoitus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja tukea kansalaisyhteiskuntaa, myös naisten oikeuksia ajavia kansalaisjärjestöjä, jotta voidaan varmistaa, että tällaisten varojen saamista koskevia ehdotuspyyntöjä ei keskeytetä tai evätä tahallaan;

76. kehottaa komissiota seuraamaan tiiviisti sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen että Euroopan unionin tuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa erityisesti sukupuolten tasa-arvoon, syrjimättömyyteen ja vähemmistöjen oikeuksiin liittyvissä tuomioissa ja varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat kansainvälisiä velvoitteitaan;

Monialaiset keinot sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi

77. kehottaa myöntämään riittävästi rahoitusta EU:n tutkimuksille, joissa käsitellään sukupuolten tasa-arvoa, muun muassa EIGElle ja EU:n perusoikeusvirastolle, ja hyödyntämään välineitä, kuten Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta rahoitettavien sukupuolten tasa-arvoa koskevien suunnitelmien hankkeita; kehottaa parantamaan menetelmiä, joiden avulla voitaisiin tunnistaa EU:n varojen edunsaajien lisäksi myös ohjelmien muutospotentiaali; kehottaa komissiota varmistamaan, että EU:n varoja myönnetään ainoastaan hankkeisiin, jotka ovat EU:n perusoikeuksien ja periaatteiden mukaisia, myös siltä osin kuin on kyse sukupuolten tasa-arvosta, seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saavutettavuudesta ja sukupuolistuneen väkivallan poistamisesta; kehottaa komissiota varmistamaan oikeudenmukaisen ja sosiaalisesti tasapuolisen siirtymän, joka toimii kaikkien hyväksi, laatimalla sukupuoleen perustuva intersektionaalinen strategia keskeisten kysymysten käsittelyyn, ja korostaa tarvetta lisätä merkittävästi investointeja keskeisiin sosiaalipalveluihin, jotta voidaan edistää naisten riippumattomuutta, tasa-arvoa ja emansipaatiota;

78. toteaa, että monet naiset kohtaavat risteävää eriarvoisuutta ja syrjintää EU:ssa, ja kehottaa komissiota kehittämään edelleen intersektionaalisuuden soveltamista monialaisena periaatteena vuoden 2025 jälkeisessä uudessa sukupuolten tasa-arvostrategiassa sekä kaikissa lainsäädännöllisissä ja muissa toimenpiteissä;

79. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita käsittelemään intersektionaalisuutta kaikissa sukupuolten tasa-arvoon liittyvässä politiikassa ja ottamaan huomioon, että sukupuolistunutta väkivaltaa ja syrjintää pahentavat myös esimerkiksi ikä, rotu, etninen tausta, vähemmistöasema, vammaisuus, sukupuoli-identiteetti ja seksuaalinen suuntautuminen, ja että näiden seikkojen risteävyys luo moninkertaisia, yksilöllisiä syrjinnän muotoja, jotka edellyttävät kohdennettuja ja tilannekohtaisia toimenpiteitä;

80. kehottaa komissiota varmistamaan, että toimenpiteet kattavat koko EU:n alueen ja että niillä voidaan tehokkaasti puuttua sukupuolten tasa-arvon alueellisiin eroihin sekä EU:n jäsenvaltioiden että niiden alueiden välillä ja niiden sisällä; korostaa, että näiden toimenpiteiden olisi oltava mukautettavissa ja niihin olisi varattava riittävät resurssit sukupuolten välisten erojen torjumiseksi niin, että kunkin alueen käytettävissä olevat resurssit, saavutettavuus ja edistymisen taso otetaan huomioon;

81. pitää valitettavana, että vaikka naiset ovat maaseudulla keskeisessä asemassa yhteisöjensä ylläpitämisessä ja maatalouden elinkelpoisuuden säilyttämisessä, heidän panostaan ei useinkaan arvosteta ja he kohtaavat edelleen monia haasteita, kuten rajalliset työllistymismahdollisuudet, palvelujen heikompi saatavuus, kehittymättömämpi infrastruktuuri ja aliedustus päätöksenteossa; kehottaa komissiota luomaan ja toteuttamaan maaseutualueiden naisille suunnattuja alaohjelmia ja toimia;

Institutionaalinen ympäristö sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi

82. kehottaa neuvostoa vahvistamaan ja tukemaan sukupuolten tasa-arvoa käsittelevän neuvoston kokoonpanoa, jossa kokoontuvat sukupuolten tasa-arvosta ja naisten oikeuksia ja sukupuolten tasa-arvoa koskevien kysymysten käsittelystä vastaavat ministerit ja valtiosihteerit, jotta voidaan toteuttaa yhteisiä ja konkreettisia toimenpiteitä, myös neuvoston puheenjohtajavaltioiden kautta, ja varmistaa, että sukupuolten tasa-arvoa koskevista kysymyksistä keskustellaan korkeimmalla poliittisella tasolla;

83. kehottaa komissiota seuraamaan ja edistämään tasa-arvoelimiä koskevista normeista annetun direktiivin (direktiivi (EU) 2024/1499) nopeaa täytäntöönpanoa sekä antamaan jäsenvaltioille suosituksen niiden toimintaa ja tehtäviä koskevista normeista, jotta voidaan helpottaa direktiivin asianmukaista saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja varmistaa tasa-arvoelinten yhdenmukainen rakenne

kaikkialla unionissa; korostaa, että EU:n liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen on tärkeää, ja kehottaa komissiota toteuttamaan toimia tämän tavoitteen saavuttamiseksi ja pyytämään Euroopan unionin tuomioistuimelta oikeudellista lausuntoa;

84. antaa EIGElle tunnustusta rakentavasta yhteistyöstä ja omistautuneesta työstä, joka on ratkaisevan tärkeää asianmukaisen tietojen keräämisen, vertailukelpoisten eriteltyjen tietojen analysoinnin, EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille tarjottavan tutkimuksen ja ohjauksen sekä sukupuolten tasa-arvon kannalta merkityksellisen EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon seurannan kannalta kaikissa EU:n jäsenvaltioissa; kehottaa komissiota varmistamaan, että EIGEllä on riittävät taloudelliset ja henkilöresurssit ja valmiudet, jotta se voi hoitaa tehtävänsä tuloksellisesti; muistuttaa, että EIGEllä on ollut jatkuvia henkilöstövajeeseen liittyviä ongelmia, joita on pahentanut entisestään teknistä apua koskevien pyyntöjen jyrkkä lisääntyminen; kehottaa siksi osoittamaan EIGElle uusia väliaikaisia toimihenkilöitä;

85. kehottaa komissiota aktiivisesti kuulemaan naisia ja tyttöjä heidän kaikessa moninaisuudessaan ja ottamaan heidät mukaan, myös heitä edustavien organisaatioiden kautta, vuoden 2025 jälkeisen sukupuolten tasa-arvostrategian valmisteluun ja täytäntöönpanoon;

86. kehottaa komissiota ottamaan huomioon kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja eri tasojen toimijoiden, kuten maaseutuyhteisöjen, paikallisten toimintaryhmien, alueiden ja kuntien sekä tiedeyhteisön ja alueiden komitean kaltaisten instituutioiden, tärkeän roolin sukupuolten tasa-arvon saavuttamisessa; kehottaa siksi komissiota noudattamaan osallistavaa lähestymistapaa ja ottamaan kaikki nämä sidosryhmät tiiviisti mukaan edistämään vuoden 2025 jälkeisen sukupuolten tasa-arvostrategian tavoitteiden saavuttamista;

87. korostaa, että on tärkeää tehdä yhteistyötä alan asiantuntijoiden kanssa; kehottaa komissiota myös varmistamaan, että sukupuolten tasa-arvoa koskevaa politiikkaa rahoitetaan asianmukaisesti ja tuetaan paikallisella ja alueellisella tasolla ja että EU:n koheesio- ja elpymisrahastoihin sisältyy vaatimuksia selkeistä sukupuolten tasa-arvoa koskevista tavoitteista, jotta voidaan varmistaa, että aluekehitys auttaa vähentämään sukupuolten eroja sen sijaan, että se pahentaisi eriarvoisuutta, koska sillä on suora vaikutus moniin sukupuolten tasa-arvoon vaikuttaviin kysymyksiin, kuten työllisyyteen, koulutukseen, hoitoinfrastruktuuriin, terveydenhuoltoon, väkivallan uhreiksi joutuneiden naisten tukemiseen sekä sukupuolisensitiiviseen kaupunkisuunnitteluun ja liikenteeseen;

88. kehottaa komissiota varmistamaan ja parantamaan yhteistyössä EIGEn ja Eurostatin kanssa vertailukelpoisten sukupuolen mukaan eriteltyjen tietojen säännöllistä, luotettavaa ja riittävää keräämistä,

raportointia ja analysointia EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla; kehottaa komissiota kehittämään yhteisen seurantamenetelmän tietojen keräämistä varten, jos sellainen puuttuu, ja korostaa tarvetta kehittää horisontaalisia EU:n määritelmiä, jotta sukupuolivaikutusten arviointia unionin politiikan aloilla voidaan helpottaa; kehottaa komissiota parantamaan erityisesti tietojen keräämistä sukupuolistuneen väkivallan, mukaan lukien naismurhat, raiskaukset ja muu seksuaalinen väkivalta, ehkäisemisestä, syytteeseenpanosta ja seuraamuksista siten, että kerätään kattavia ja vertailukelpoisia tietoja sekä uhreista että rikoksentekijöistä jaoteltuna sukupuolen, ikäryhmän, uhrin ja rikoksentekijän välisen suhteen ja rikoksen tyypin mukaan naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta annetun direktiivin mukaisesti sekä mahdollisuuksien mukaan sukupuolen, sukupuoli-identiteetin, rodun tai etnisen alkuperän, seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoliominaisuuksien, vammaisuuden ja kansalaisaseman mukaan, sekä varmistamaan, että tietoja tarkistetaan säännöllisesti ja että niitä käytetään päätöksenteossa, resurssien kohdentamisessa ja muissa toimenpiteissä, joilla pyritään ehkäisemään ja puuttumaan seksuaaliseen ja muuhun sukupuolistuneeseen väkivaltaan; kannustaa jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta voidaan varmistaa uhrien oikeudet ja suunnitella erityistoimia tätä varten;

89. korostaa, että sukupuolten tasa-arvoa koskevan politiikan kehittämisen edellytyksenä on riittävien resurssien osoittaminen ja vuoden 2025 jälkeisen sukupuolten tasa-arvostrategian täytäntöönpano;

°

° °

90. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.